مەسعود بارزانی بەرپرسیی سەرەکیی ئەم داماناییە! .. ببوار بێشید

هەر وەکوو دەسەزان پێشبینییان دەکرد دەخی باشوور تا دێت خراپتر دەبێت.
باسکان لە سەر ئاوەدانکردنەوەی باشوور و پێشخستنی خوێندنگا و نەخۆشخانە و بەنداو و ڕێگاوبان نیین. هەروەها لە سەر باشکردنی دەخی ژنان و لاوان نیین، بەڵکو لە سەر مووچەی مانگانەیە کە بە هەزار قات لای دەسەڵاتداران هەیە بەناو بگومان بە ئێنقەست بە خەڵک نادرێت.
با بە چاوترووکاندنێک واز لە نەوت و گاز و گومرگ بهێنین ئەگەرچی داهاتی ملیارد دۆلارییە.
با باس لەوە بکەین کە ئەگەر حکومەتی هەرێم لە ژێر دەستی کەمەڵک تاڵانچی بێئەدەب و بەدووشتدا نەبووایە ئەوا هەر کوردی باشووری دانیشتووی دەرەوەی وڵات دەیتوانی دەیان جار هەموو باشوور بژیێنن.
تێبینیی بکەن کاتی خەی ئیسرائیل سەحرایەکی کاکی بە کاکیی بوو. جوولەکەی نیشتیمانپەروەر دەستیان خستە نێو دەستی یەک و لە ماوەیەکی زۆر کەمدا ئیسرائیلیان کرد بە خاوەنی ملیاران دۆلار و ئەوە ئیسرائیل ئەو وڵاتەیە کە دەیبینین. شانازیی کەسایەتیی جووکان بە دروستییەوە ئەوەندە بەرزە کە شای هیچ کەسێک بە گاوان را ناگرن.
بەناو بووانن، باشوور کە فیردەوسی بەرین بوو بە دەستی ئەم تاقمە سەرسەریە شەڵاتانەوە چۆن وێران بووە.
ئەگەر حکومەتی هەرێم لە دەخی سروشتییدا بووایە و کەمەڵک سیاسەتمەداری نیشتیمانپەروەر کە مووچەی دروستیان هەبووایە و کاری خێیان وەکوو کارمەندی خزمەتگوزاریی بەجێبگەیەندایە ئەوا لە ڕووی ئابووریەوە کوردانی دانیشتووی باشوور لە دەرەوەی وڵات بە بەناوەبردنی بەس بوون.
ئێستا لە دەرەوەی کوردستان سەدان هەزار مرۆڤی کوردستانیی هەر چوار پارچەی کوردستان هەن. هەرە زەرینەی ئەم سەدان هەزار کوردە لە باشووریی و ڕۆژهەاتیی و باکووریی و ڕۆژئاوایی و شوێنی دیکە خەڵکی دەسەزن و کوردستانیان خۆش دەوێت و تینووی ئازادین. هەموو باشووریان بە قیبلەی خێیان دادەنا و سوێندیان پێی دەخوارد و

شانازییان پێوە دەکرد.
ئاگر دەخی باشوور ئازادیی و سەقامگیریی و ئاشتیی بووایە کە کوردانی دەرەوەی وڵات بیانووت دەخوازانە بۆ ئازادیی هاتوچوو بکەن، خانووبەرە دروست بکەن و بۆ ئازادیی بازرگانیی بکەن، ئەوا بازاڕێک لە باشوور دروست دەبوو کە ئێستا باشوور یەکێک لە دوورەمەندترین وڵاتی ناوچەکە بوو. هەر سەردانی ئەم ژمارەیە دەبوو بە کار و بە هەڵی خەبژێوی بۆ دەیان هەزار لە کارمەندی ڕێگاوبان و فڕۆکەخانە و هاتنوچوون. ڕۆژانە بۆ دەیان ملیارد دۆلار لە بازاڕەکاندا لە ناو خڕێکدا دەستاودەستیان دەکرد. جووڵەیەکی لەو شێوە دەبوو بۆ مەترسێکی بەهێز کە کەرتی گەشتوگوزاری بۆ تەواویی دادەمەزراند و باشوور دەیتوانی هێروهۆها بۆ دەیان هەزار کرێکاری ڕۆژهەڵاتیی و باکووریی لە خۆ بگرێت و ببێت بە پشتوپەنای پارچەکانی دیکە. ئەم جۆرە لە بازاڕ هێروهۆها کەرتی کشتوکاڵ و خزمەتگوزاریی پشدەخست، پێوەندیی لە ناو خڕێکدا بەهێزتر دەکرد و دەبوو بە هۆی تێکشکاندنی پێوەندییە عەشیرەیەتیەکان و دروستکردنی پرینسیپی مامەڵەی بازرگانیی سروشتیی.
ئەم جۆرە زەمینەسازییەی ژێرخانی ئابووریی کاریگەریی زۆر گەورەی پۆزەتیڤی لە سەر باشکردنی کەرتی خوێندن و تەندروستیی هەیە، چون خوێندن پشمەرجی بازرگانیی و ئاوگۆی سەرکەوتوو و کەرتێکی تەندروستیی خاڵایی/ هەرزان زامنی هەبوونی خڕێکێکی تەندروستە کە دەتوانن بیر بکەنەوە، کار بکەن و بەرهەمبهێنن و باوەڕیان بە ئایینەکەیت.
بەڵام ئەم بیرە تا بڕێی خراپە و بگومان چارەسەر نییە.
چارەسەر نییە، چونکە ئەو کاتە مەسعود بارزانی و خانەوادەکەی نەیاندەتوانی بە سەدان ملیارد دۆلار بدزن و سامانی خڕێک تاڵان بکەن، نەیاندەتوانی نیوەی هۆڵەر و دهۆک داگیر بکەن، نەیاندەتوانی هەموو بازاڕەکان لە مەسینەی پلاستیکی تورکیی و ئرانییەوە تا ماشێنە گەورەوگرانەکان بخەنە ژێر دەستی خۆیان، چونکە مەسعود نەیدەتوانی سەری ڕێش داگیر بکات، نەیدەتوانی بە دەیان چەناڵی تەلەڤیزیۆن بە ریکلامی خانەوادەکەی بکاتەوە کە هەر یەکەی بە ملیارد دۆلار خەرجی هەیە، ئەو کاتە نەیاندەتوانی مووچەی چەند هەزار دۆلاری بە هەر یەک لە کارمەندانی تەلەڤیزیۆنەکانی بدات و چاکەت و پانتۆڵی تورکییان لە بەر بکات کە بۆن و وەکوو ئەکتەری سینەمایی خۆیان نمایش بکەن بە ئەوەی باسی پیرۆزیی عەرشی خانەوادەکەی بکەن.
تێبینیی بکەن و سەرنجی جلوبەرگی کارمەندی تەلەڤیزیۆنەکانیان بدەن و بپرسن بە پارەی کێ؟

تەبینیی بکەن و مووچەی خەیاڵیی کارمەندی تەلەڤیزیۆنەکانیان ببینن و بپرسن بۆ پارەی کەم؟
تەبینیی بکەن و بپرسن مووچەی ئەم هەموو قونبادان و خەتەسککردنەوە و خەرجنگکردن و خەنووواندنەی سەحنەی تەلەڤیزیۆنەکان بۆ پارەی کەم؟
تەبینیی بکەن و لە مووچە و دەرماڵەی جەگری سەرکەکان و وەزیرەکان و پارلەمانەکان بووانن و بپرسن بۆ پارەی کەم؟
تەبینیی بکەن و لە مووچە و دەرماڵەی قایمقام و پارێزگا و کۆخا و نەکەرەکانی دیکەیان بپرسن، لە ئوتومبێلی ژێریان و لە خانووبەرە و لە زێر و خشڵیان، لە سەفەری گەرمیان و کۆستانیان بووانن و بپرسن بۆ پارەی کەم؟
تەبینی بکەن و لە هەموو ئەو کێشک و تەلارانە، لە گەردە داگیرکراوەکان و لە کەگا نەوتە داگیرکراوەکان و لە باخە داگیرکراوەکان بووانن و بپرسن لە سەر حیسابی کەم؟
تەبینی بکەن و بپرسن ئایا لە مەسعود بارزانییەوە تا بچووکترین کادێری ئەوی پێی دەگوترێت "پارتی" یەک دانە هەیە کە دزی لە سامانی گشتیی نەکردبێت، پارەی خەڵکی نەخواردبێت، لە ڕێگای جاسووسیی و سیخوڕیی و خەفرۆشییەوە ئەو مەقام و پلەوپایەی دەست نەکەوتبێت؟
ئایا ئەوە سەرنجی چاکەتوپانتەڵ پۆش بکرێگیراوەکان و خەڵکی گشتیی باشوورتان داوە و کەنتراستی نەوانیان دەبینن؟
ئایا کە پرسیار ناکات ستراکچەری سیروسەمەنەی ئەم حیزبانە کە لە سەرەوە تا خوارەوە مانگانە بە ملۆن دۆلار لە سەر سامانی گشتیی دەکەون، بە ئەقڵی کام گەوگیپاڵەک دارێژراوە؟ ئایا لە کوێی دونیای شارستانییدا سەرکەی حیزبەکان تا ئەندامەکانیان لە سەر حیسابی سامانی گشتیی دەخۆن و دەخەنەوە و دەڵەوێنن؟
هەموو ئەم ئوتومبێلە گەورەوگرانانە، هەموو ئەم پاسەوان و نەکەر و کەفتانە، هەموو ئەم سپا بندیوارە و ئەم خوان و سەفەر و خەڵسانەوەیەی سەرکەکان تا بە کادێرە بچووکەکانیان دەگات، بە پارەی کە دەکرێت؟
ئایا یەک کەس لە ناو ئەواندا هەیە کە بتوانێت بە پشت و سەری ڕەکەوە ڕابووەستێت و ئامادەی دادگا بێت کە پارەی نەدزیبێت، لە سەر پارەی دزراو نەژیابێت، کە خانووبەرە و زەویوزاری لە سەر خوێنی خەڵک دەستنەکەوتبێت، کە بە خەسووککردن و نەکەریی ئیمتیازی بە خەی و دەوروبەری وەرنەگرتبێت، کە بە درەودەڵەسە و بە بەڵگەنامەی درۆ و لە سەر خوێنی خەڵکی بە توانا پلەوپایەی خەی وەرنەگرتبێت؟
باشوور ئەوە کراوە بە زیندان بە باشووریی سەربەرزەکان، باشوور

ئەوە گەورەترین زیندانی ئاکرێ یە بۆ ئەوانەی دەیانەوێت وەکوو مرۆڤ لە دەخی دەستپاکیی و سەربەستیدا بژین.
کێشەکە زۆر زیاتر لە نەبوونی مووچە گەورەتر. هەی برسیکردنی ئەم گەلە بۆ ئەوەیە کە مەشغوڵی بکەن کاتێک کە بەهەدینان تەسلیم بە سپای تورک دەکرێت، کاتێک کە کەرکووک بە ترکمانیی دەکرێت، کاتێک کە کاپمی مەخموور و شەنگال تەسلیم بە سپای ئێراقیی دەکرێن.
پیلانەکە هەر بۆ تەنیا بۆ شکاندنی شانازیی ئازادیخوازیی خەڵکی باشوور نییە ، بەڵکو بۆ شکاندنی تەواوی کوردستانێ.
بۆ ئابووریی ئەوانە گەیشتووەتە ئەو ئاستەی کە بۆ خەڵکی نیشتیمانفرۆشراو و سامان تاڵانکراو دەڵێن "ئەوە بۆ مەڵێت خەپیشاندان دەکەن". لە راستییدا پێیان دەڵێن بڕۆن بۆ سەما و هەڵپەڕکێ باسی زگی برسی و رەنجی بەبادچووتان بکەن.
تاڵانچییەکان بۆ خەڵکی ئابووماند دەڵێن برۆن بۆ هەڵپەڕکێیو باسی ئازاری ددانتان بکەن، بۆ سەماوە باسی ورگی برسی مندااڵنتان بکەن، بۆ گۆرانیی چێن و هەڵهەڵۆ باسی وەاتێکی سووتاو و فڕۆشراو و تاڵانکراو بکەن. بۆیە، پێیان دەڵێن "کوا مەڵێتان؟' " بۆ بۆ شارستانیی ڕۆ ناپۆن؟"
دروست لە هەمان کاتدا ئەم تاقمە تاڵانچییە بۆ بەرچاوی هەموو کوردەوە، هەموو ئێراقەوە، هەموو ناوچەکە و جیهانەوە شەنگاڵکی خوێناویی و قوڕاوی بچکۆڵە و کامپی مەخموور، تەنکەئاوایەکی مەڵەتکە و حەفتاساڵە، تەسلیم بە سپای ئێراق دەکات و لە بژاردەی نێوان عەسکەری ئێراقی لەگەڵ کچ و کوڕانی ئێزیدی و مەخموورییدا، ئەم عەسکەری ئێراقی هەڵدەبژێرێت.
دروست لە هەمان کاتدا کە خەڵکی دهۆک و زاخۆ و هەولێر وەکوو باشندەی باشکاوی ژێر لەزمەبارانێک، وەکوو دوا هەناسەکانی چرای بەر ڕەشبایەک و وەکوو دوا چاوتروکاندنی دایکێک لە سەبەری مەرگی خەیدا و تەنیا بەڵێک دوور لە کەرپەکەی، لە ئومێدی ئەوەدان هەزەکیان بێتە بەر کە عەرشی ئەم تاقمە تاڵانچییە بئابرووە لە بنوبڕ دەربهێنن و سەدان جار بیبەن بۆ ئاسماندا و بیدەنەوە بە ئەرزدا.
ئاخ خەڵکی ئازادیخوازی باشوور کەی بۆ ناخەری گیانتان فڕ دەبن کە بۆ قونبادان و ورگ هەڵتەکاندن و هەییهەی و چەهچەهەی بولبولئاسا و هەڵپەڕکێ و قاقای پێکەنین و دەست بادانەوە مەڵەتی خەپیشاندان وەربگرن و بۆ قاقای پێکەنینەوە داوا بکەن دەریایەک خوێن و سامانی خاکتان بدەنەوە؟

بەبوار ڕەشید

2020-9/12

تێبینیی:

- بە باش تێگەیشتن لە دۆخی ئێستای باشوور و تێگەیشتن لە پەیوەندیکانی دەسەڵات و لە بەرپرسیاریەتیی پەیستە دەسەڵاتکانی "سەرکی هەرێم" و "سەرکی حکومەت" بخوێندرێتەوە.
- ئێگەر تا ئێستا نووزەیکی مامەڵەی کرین و فرۆشتن لە باشوور هەیە بە هەی ئەو پارەیەیە کە زینەی کوردانی باشوور لە نزیکەی 30 ساڵی ڕابردوودا بە پەی توانای خۆیان بە مەبەستی هاوکاریکردنی خانەوادە و کەسوکاریان بە باشووری دەنێرن. ئەو تەنیا پارەیەکە کە وەکوو دراوی قورس دەچێتە کوردستان، بە پێچەوانەوە، تالانچییەکان هەموو پارەیەکی باشوور لە شوێی دراوی قورسدا ڕەوانەی ئوروپا و ئەمریکا دەکەن.

ستەمکاریی و گەمژەیی .. ئەحمەد ڕەسوڵ

دەسەڵاتداران و دەسەڵاتدارێتییە ستەمکارەکان، وەک ئەوەی لە هەمان منداڵدانەوە هاتبن و بە هەمان شیر گەورە بووبن،
هەموویان هەمان حەماقەت و هەمان غروری بەش داگیریان دەکات.
هەموویان تا دواهەمین خولەکەکانی دەسەڵاتیان، پێیان وایە:
تەنها ئەوان دەسەزی ڕاستەقینەی گەل و نیشتمانن،
تەنها ئەوان خۆشەویست و سیمبولی پیرۆزی تەکەڵیان زەرینەی خەڵکن،
تەنها ئەوان فریادڕەسی ژیانی کەمەگەیان ڕاگری چەتری ئارامیی و خۆشگوزەرانیی خەڵکن،
تەنها ئەوان پارێزەری گەل و نیشتمانن،
تەنها ئەوانن خاوەن دانایی و بلیمەتییەکی بێوێنە،
تەنها ئەوانن قارەمان و ئازا و چاونەترس،
تەنها ئەوانن خاوەن هێز و قودرەت، هێز و قودرەتکی لەشکان نەهاتوو.
...

ئەوەی سەرەوە هەست و تێگەیشتنی دەسەڵاتدارانی ستەمکار و خەسڵەتنە سەبارەت بە خەیان و کەمەنگاش.

...

لە کاتێکدا ئەوان ناپاکی ئاستەقینەن بە گەل و نیشتمان،
ئەوان بەزراو و مایەی نەفرەتی زەرینەی خەڵکن،
ئەوان وێرانکەری ژیانی کەمەنگا و ڕوخێنەری چەتری ئارامیی و خۆشگوزەرانیی خەڵکن،
ئەوان سەرچاوەی هەڕەشەی داماننی هەمەلایەنەی گەل و نیشتمانن،
ئەوان لە نەو نادانیی و گەمژەییەکی بوونەدا گیریان خواردووە،
ئەوانن ترسنۆک و خۆحەشاردەر،
ئەوانن خاوەن هەزەکی فشەڵ و ساختە، هەزەک کە هەرسات لە ئۆگەریی شکان و هەڵاتندایە.

...

واتا لە وەهمێکدا دەژین کە هەڵک پێچەوانەی ژیانی واقعیی و ئاستەقینەی خەیان و کەمەنگایە.

...

بازنە هەرە بچووکەکەی لوتکەی هەرەمی دەسەڵاتدارێتی بە چەند بازنەیەکی کەمەک فراوانتر دەورەدراوە و ئیشی ئەو بازنانە لەو جۆرە سیستم و حوکمەرانێتییانەدا ئەوەیە کە هەم بەرهەمهێنەری ئەو هەست و تێگەیشتنە وەهمییەی دەسەڵاتدارانن لە هەمبەر خەیان و جڤات، هەم تیژیزەکەری ئەو وەهمەن بووە و دەسەڵاتداران و جڤات بەو ئامانجەی بەرگی حەقیقەتی بەباڵادا ببەن. ئەو بازنانە لە پلەدارە بەرزە سەربازییەکانەوە بیگرە بە شیکارەوە و نووسەرە سیاسیی و ئابوورییەکان کە تەواوی لەژیکی نەو کایە مەنەپەکراوەکانی ئابووریی، سیاسیی و دەزگاکانی پڕوپاگەندە "لەم جۆرە سیستمانەدا دەزگا مەدیاییەکانی سەبەر و خزمەتکاری دەسەڵاتداران لەوە دەکەون پێیان بگوترێ مەدیا، بەکو دەبنە دەزگای پڕوپاگەندە" دەگرێتەوە. کە هەبەت لە خوار ئەو چەند بازنەیشەوە چەند بازنەیەکی دیکە دەن کە کاریان ووردکردنەوەی ئەو حیکایەت و وەهمانەیە کە خەیان لە کادرە ناوەندیە سیاسیی و ئابووریەکان لەگەڵ بەرپرسە مەدیایی، هەواڵگریی و چەکداریەکاندا دەبینێتەوە.
ئەمانە هەموو پێکەا بەشداریدەکەن لە هەڵچنینی ئەو کەشکی وەهمەی کە هەست و دەروونی دەسەڵاتداران لە ئارامییدا ئادەگرێت. واتا ئارامیی و ئاسوودەییەک کە لە خۆگەلکردن لە ژیانی واقعیی جڤاتەوە و لە وەهمی بینین و تێگەیشتنەوە لە خواستی ئاستەقینەی هاونیشتمانییانەوە سەرچاوە دەگرێت. بەیە لەم جۆرە سیستمانەدا

ئەوەی دەسەڵاتداران و ئەو چەند بازنەیەی دەوریان داگیردەکات، گەلێتیی و وەهمەکە کە تا ئاستی حماقەت و گەمژەیی دەیانبات.
لەرەوایە لە نەو سیستەمە سیاسییە ستەمگەرەکاندا، هەر جۆرێکی دەسەڵاتدارێتیی سیاسیی لەوشەوە سەربازیی، ئیداریی و تەنانەت ئابووریش، جۆرێک لە حماقەت یان گەمژەیی بە کەسی دەسەڵاتدار دەهێنێت. درێژکێشانی هەرچی زیاتری زەمەنی هەر کەسێک لە نەو ئەتمەسفیری دەسەڵاتدارێتییدا، دواجار دەبێتە هەرچی زیاتر گەورەتر بوونی بەی ئەو حماقەت و گەمژەییە. زەقترین نموونەی ئەم جۆرە لە حماقەت و گەمژەییش ەستە بەنیوبانگەکەی ماری ئەنتوانێت "١٧٥٥-١٧٩٣" شاژنی فەڕەنسایە، کاتێک لە وەڵامی بە ناڕەزایەتی و خۆپیشاندانی هاونیشتمانییانی برسییدا، دەڵێت: با کێک بخۆن"Let them eat cake".

...

جۆرج ئەروێل "١٩٠٣-١٩٥٠" لە ڕەمانە بەناوبانگەکەیدا "١٩٨٤" وورد و جوان تابلۆی ئەو سیستەمە ستەمگەرەمان بۆ دەکێشێت کە دەزگاکانی و بەرپرسەکانییان "هەبەت بە کاری کارمەند و کادرانییان" لە هەگبەی ئەوەی حقیقەت و ئاوەژووکردنەوەی هەموو شتێکدا لە نوکەیی گوتارە سیاسیی و مەدیایەکەی سیستم، حزب و بیگ برازدا چەن "ئاشتی، ئازادیی و هێز دەبنە جەنگ، کەیلایەتیی و نەزانیی"*.

...

چیرەکی کەوتنی بن عەلی لە تونس، موبارەک لە میسر، قەزافی لە لیبیا لەم چەرخەدا و مەسەلەلینی لە ئیتالیا، چاوسیسکۆ لە ڕۆمانیا، حەفزا شا لە ئێران، پینۆشێ لە چیللی و پۆپێت لە کەمبۆدیا، لە سەدەی بیستدا چەند نموونەیەکی کەمن لە مێژووی دەسەڵاتدارێتییە سیاسییە ستەمکارەکاندا کە چیرەکی کەوتنی هەموویان وەک ئەوەی هەمان چیرەک بن و هەمان کەس نوسیبێتی چونکە هەمان حماقەت و گەمژەیی بەرهەمهاتووی وەهمی دەسەڵاتدارێتیەکەیان تانوپۆی تەنیون.

...

دەسەڵاتدارانی ستەمکار، نەوەکو تا دواهەمین ساتی دامانی ئیمپراتۆرێتیەکەیان، هەشتا بە قووڵی لەنەو ئەو وەهمەدا چەقیون کە سەرلەبەری تێگەیشتنییان ئاوەژووەدکاتەوە، بەڵکو لە ساتی کەوتنیشیاندا و دواتریش لە ساتی دادگاییکردن و تیربارانکردنیشیاندا هەموو ئەو ماجرایە وەکو خەو دەبینن و باوەڕ بە چاو و گوێی خۆیان ناکەن.

.....

*"ئاشتیی جەنگە – کۆیلایەتی ئازادییە – نەزانیی هێزە war is peace
ســـــــە " – freedom is slavery – ignorance is strength
سەرکیەکەی نەو سیستەمە سیاسییەکەی بیگ برازە "برا گەورە" ن.

مودێلەکـــان وەك دیـــاردەی کەمەـــایەتی .. دکتۆر حیکمـــت نامیق

مەدێلی جل و بەرگ ،نمایشی جەستە ، جوانی روخسارو باڵا ،یا هەر جۆرێکی تـر ،بـۆتـە دیـاردەیەکی کـەمەـایەتی بەشـکـی زۆری مـرۆڤ مومارەسەی دەکات بەتایبەتی ەگەزی مێ ،لەدونیای دەرەوە یا ڕاستر لە کەلتوری ئەوروپادا بە شـێوەیەکی تـرمـدێلە ژنەکان کاردەکەن کەەنگەهیـچ پەیوەنـدی بەمـدێلەکـانی کـوردەوە نەبـۆت . ئامـانجی مەدێلەکان بەگشتی پەیداکردنی سامان و ناوبانگیە ،کەەنگە ئەو ناوبـانگیە لەداهـاتودا بیکـاتە ئەسـتـرەیەکی سـینەمایی یـا ڕاگەیاندکارێك یـا ئەوەتـا سـەرکردەیەکی سیاسـی.تیایدا کـەمەـێك ئامرازو میکانیزم بەکاردێنن بۆ گەیشتن بەو پـێگە مادی و سەرمایە ەمزیـە لەکـەمەـگادا.لەسـەروی هەمویـانەوە سـێشیا مـیدیا ،کەبـە درێژایـی ئەوچەنـدین سـاڵە ی ڕابـردوو لەکوردسـتان ـــی ئـجگـار نـگەتیفـی گـــاوە بەجـۆرێـك هیـچ سانسـۆرێك نیـە بـۆ بەرگرتـن لـە تەشەنەکردنی ئەو دیاردەیە .

سەرەتا پـێویستە ئاماژە بەوەبکەین هەموو ئەو مـدێلانە یا فاشنانە بەهەموو لق و جـۆرەکانیەوە بەرهەمی دونیا ی مـدێرنەو گـلـۆبـاڵ و سەرمایەداریە چونکە هەمیشە سەرمایەداری ئیش لەسەر ئەو جـۆرە تایپانە دەکات بـۆ ساغکردنەوەی کـاڵاکانی و بەرهەمهـێنانەوەی دوبارە کەلـتـوری کـەمەـگـا بەشـوازێـك کەیەکـانگیر بـۆت لەگـەڵ خواسـتی ئایدەلـۆژیای ئەو ، کە دواجار ەنگە کاریگەری بەسەر بەشـکی پەیوەندیە کـەمەـایەتیەکان جـیـێ لەنـێو کایەکانی کەلەتوردا .ئەو جـۆرە دیاردەیە بـۆیەکەم جار لە هەریەك لە ئەمریکاو فەرەنسا سەریانهەـدا لەسەرەتای سەدەی بیست لەشـێوەی کارکردنی ئافرەتان

لەبواری دیزاین دواتر بۆ فڕۆشتنی کەلوپەلی بازرگانی و ئیکلام و کاری بازرگانی و ئیکلام کردن لە هەموو سۆکتەرەکانی ئابوری و ساغکردنەوەی کاکان .مەدلی فاشن لای کەمەناسان زیاتر خۆی لە پێشینی ستایلی تازە دەبینیەوە لای چینی باڵا دواتر ئەو جل و بەگ پێشینە هەنگی دایەوە لە نێو چینەکانی تریش چونکە جۆرێك لە دژایەتی دروستکرد لەسەرەتاوە .تا شەستەکانی سەدەی رابردوو مەدەل و فاشنی پێشینی جل وبەرگ لە چینی باڵاوە هاتەنێ چینی خوارو بەتایبەتی دوای سەرهەدانی شۆشی گەنجان لەوبارەیەوە .ئەو جۆرە فۆرمەی پێشین بوە نەریتێکی کەمەایەتی هاتە نێو کەمەگا ،بوە وردە کەلتور لەلایەن توێژی گەنجانەوە موماڕەسە دەکرێ بەشێوەی جیاجیا بەبەکارهێنانی سۆشیاڵ میدیاو تۆڕەکەمەایەتیەکان .

مەدەلەکان و پێگەی کەمەایەتی : یەکێ لەو میکانیزمانەی کە دەبێتە بەرەوسەندنی ئەو دیاردەیە بریتیە لە خۆنمایشکردنی جەستە لەتۆڕەکەمەایەتیەکاندا بەپێشینی جۆرەها فاشنی جلوبەرگ بۆئەوەی پێگەی کەمەایەتی لەنێو پەیوەندیە کەمەایەتیەکان پەیدا بکات .کە دواجادەبێتە سەرنجڕاکێشانی هەوادارانی و پەیداکردنی کۆیار ،ئەوەی کەجێگای سەرنجە خوێندنەوەی پشتی پەردەی کاری مەدەلەکانە تیایدا کەمەڵك گەمەکەر ڕۆڵی تیادا دەگێڕن کە هەمیشە بەشێوەی نهێنی کاری لەسەردەکەن ،بەشێکی دەسەڵات ئەوگەمە قازەونە دەبینێت ئامانج لێی کەبەتێگەیشتنی خۆی کرانەوەی کەمەگایە بەوی دونیادا بەڵام لەوە نەگەیشتوە ئازادی وکرانەوەی کەمەگا، پڕۆسەیەکی مێژوو کردی دورو درێژە پەیوەندی بەکەمەڵك فاکتەری خودی و بابەتی هەیە،ئەو جۆرە کرانەوەیە بۆ کەمەگای کوردی کە میراتگری پرۆسەی نۆگەتیفی حیهانگیرو سەرمایەداریە لە ئێستادا ئەزمونێکی ترسناکە بۆ خەڵك کە گیرۆدەی کەمەیك کێشەی ئابوری وسایکۆلۆژی وکەلتوریەوە بوە. بەگشتی ئەو جۆرە لە نمایشکردنە ناچێتە نێو, کۆنتێکستی گۆڕانکاریەوە ، هەروەهاڕامرازێك نیە بۆکاری جوانی و ئیستاتیکا ،گۆڕانکاری بەکارهێنانی مەدەل نیە بۆلەشفرۆشی وبزنس ، هەروەك ئامانجێکی تریان ئەوەیە گەنجان سەرقاڵ بکەن ،کەئەوەش لای خۆیەوە جۆرێك لەدژبەری کەمەایەتی لەنێو گەنجان دروستدەکات ، تووشی کەمەڵك کێشەی دەروونی وکەمەایەتی دۆخی نا ئارمی و ناهەموار دەکات ،بەجۆرێك خەیاڵ و ئەندێشەی بەرەو ئاقارێك دەبات کە کار لە هەڵسوکەوت و هۆفتاری دەکات . دۆخێك دروستدەکات لای گەنج کە بیر لە تێرکردنی حەزە سێکسیەکانی بکاتەوە ،پرکردنەوەی کاتی بەتایبان تیا بەسەردەبەن کە لەئێستادا بۆکاری گەیشتە لوتکە بۆیە هەمیشە بیر لەڕگایەك دەکەنەوە بۆ قەرەبووکردنەوەی ئەو کاتە، ووڵەو

شێنانە دەکەن کە تیایدا ئەوماڵانە کاردەکەن یا ژانە سەردانی تەکەماڵیەتیەکان دەکەن دواجار دەبنە ماشێنك بەدەستی ئەو ماڵانە ، بەوەش کاریگەری نەرێنی دەکاتە سەر لایەنی سایکۆلۆژی و کۆماڵایەتی تۆژی گەنجان بەرەنجامەکەی دەبێتەهۆی تێك چونی بەرزەفتی کۆماڵایەتی و شلەژانی هاوسەنگی خێزان وچەندین کێشەو گرفتی تر .

ئەو دەزگاو کەناڵانە،کچەماڵەکان دەکەنە کاڵایەك بێ بازرگانی سێکسیی، کە بێگومان خودی ئەو بەرپرسانە بەشێوەی ناڕاستەخۆ بەشدارن لەوپەڕسەیە ،بەکردنەوەی کۆمەڵك کاری بازرگانی وبزنس دواتر بەکاری دێنێت تا ئەو کاتە ئارەزوە مادی وشەهوانیەکانی تێردەکات. سەیرەکە ئەوەیە ئەوماڵانە ڕۆڵ و پێگەی کۆماڵایەتی بەدەستدەهێنن لەکەسێکی شکستخواردوی کۆماڵایەتیەوە کەهێنگە بەشێکی پەیوەندی بەشکستی ئەزمونی ژیانی کەسی ئەو ماڵانە بێت قەرەبوی بەمەدەکاتەوە ، دەیکاتە کەسێکی ئەکتیڤ لەناودا وەزگابیرکراسەکان حکومەت ،هێزی کۆماڵایەتی پێدەبەخشێ ، لەناو کۆمەڵگا ناوبانگ و پرستیژ دەبێت دەبنە خاوەنی پێگە و سەرمایەی مادی و هەمزی ، دەسەڵات بەدەستدەهێنن .بەنمونە زۆرجار هەرپەڕژەیەکی بازرگانی و ئابوری و تەنانەت سێکتەرەکانی تر بەخانمە ماڵەکان دەسپێرن هەم بۆ پەیداکردنی کلێنت و کۆیار هەم بۆ ساغکردنەوەی کاڵاکان .ئەوەی لەکوردستاندا دەگوزەرێت سنوری هەموو هەوشت و بەهایەکی تێپەاندوە . ئەگەرچی خراپ بەکارهێنانی ئەو کارە پەیوەندی بە کۆمەڵك فاکتەری کەلتوری و خەفەکردنی تاکی کوردیشەوە هەیە کە ناکرێ نادیدە بگیرێت چونکە ئەو کەلتورە هەمیشە ئەو دیاردانەی بەرهەم هێناوە . ماڵ لەدونیای دەرەوە کە ڕساو سیستەم هەیە بەکارناهێنرێت لەژێر پەردە بێ کاری لەشفرۆشی بەکوئەوپارەیەی کە پەیدای دەکات ،بەرەنجامی کارەکانی خۆیەتی دواتر بەشێکی دەکاتە پەڕژە بۆ کاری خێر خوازی و هاریکاری بۆ ئەوکێشە کۆمەاڵیەتیانەی کە ڕوبەڕوی کۆمەگاکەی دەبێتەوە دواتر خەونەکانی تری دەهێنێتەدی بەرگایەکی ماقوڵ .لەشفرۆشی و ماڵ و فاشن دوو کاری زێر جیاوازن ،بە درێژایی مێژوو لەشفرۆشی هەبوە وەك کێشەیەکی کۆمەاڵیەتی چونکە دواجار ئەو دیاردەیە لادەرە، پێگەیەکی نزمی هەیە لەناوستەرەکتوری کۆمەاڵیەتیدا لێرە هەردوو پیشەکە ئاوێتەی یەك بوون ، بەڵام کاری ماڵ تەواو پیشەیەکی جیاوازترە .

چاوپێکەوتنی ئاستی ماركسیستی هاوچەرخ لەگەڵ كامل احمد ...

چاوپێکەوتنی ئاستی ماركسیستی هاوچەرخ لەگەڵ كامل احمد لەسەر خەبات و ناسنامەی كوردستان

ئاستە: لە چەندین شاری كوردستان دووبارە خەباتگێڕان دەستیانپێكردەوە، ئێوە ئەم چەن دەبینن؟

كامل احمد: وەكو هەموومان دەیبینین، لەم دوانزانی دواییدا جارێكی تر جەماوەری بەبەش و ناسازی كوردستان لە زەنی سوزدا لە بەرامبەر نەبوونی مووچە دا هاتنە مەیدان و بە شێوازی جەراوجەر ناسنامەیتیان دەربڕی. ناسنامەیتیكان بە گردبوونەوە و بانگەوازی مامستایانی ناسازی لە شاری سلێمانی دەستیپێكرد و تەشەنەی كرد بە بەشێكی زۆر لە شارو شارۆچكەكانی كوردستان. لە بەشێك لەو شوێنانە ئاگربەردرایە بارەگای حزبەكانی بزووتنەوەی كوردایەتی، بە تایبەتی هەرسێ حزبی بەشداری "حكومەت". هێزەكانی ئاسایش و پۆلیس و چەكدارانی بارەگاكانی حزبەكانیش دەستیان لە خەباتگێڕان نەپاراستووە و تەقەیان لێكردوون چەندین خەباتگەر گیانیان لە دەستداوە و چەندینی تریش بریندار بوون. هاوكات هێزەكانی دەسەڵاتداری شاری سلێمانی كەنالی ئێن ئار تی یان بە زەبری چەكەكانیان داخست. لە هەولێر و شارەكانی ژێر دەسەڵاتی پارتی و زەنی زەردیش دەسەڵات، لەژێر پیادەكردنی ئۆپۆیی دەسەڵاتی ئەمنی و سەربازی موتەقدا، تا ئێستا توانیویەتی بەر بە هاتنەمەیدانی خەڵكی بەبەش بگرێت، تەقادنەك كە خەڵك لە بەرامبەر كامێرای تەلەفزیۆنەكانیشدا ئامادەنەبوون یەك قسە بكەن و هەموویان خەپارێزیاندەكرد لەوەی گوزارشت لە باری ژیان و گوزەرانیان بكەن. ئەم دەكرێت هووی دەرەكی و هواڵەتی مەسەلەكە و هوەداوەكانی ئەم چەند هەژدەی دوایی بێت، بەڵام با بزانین مەسەلەی سەرەكی چیە.

بە جیا لەوەی كە خواستی مووچە، خواستی بەرحەق و حاشاهەڵنگری

هەموو کرێکاران و مووچەخۆرانی کوردستانێ و لەبەرامبەر کارەکەدا کە دەیکەن، و بە قەولی بورژوازیش خۆیان بێت واجبەکە کە جێبەجێی دەکەن، دەبێت کرێیەکیش وەربگرن، واتە مافیان هەبێت. بەڵام دەبینین کە لەژێر هێرشی پەڕۆتی "چاکسازیکانی" ئەم بە ناو حکومەتە و جێبەجێکردنی ئەرک و بەرنامەکانی بانک و سندوقی نێختی نێودەوڵەتیدا، هێڕش بۆ دوای هێڕش کرێکاران و بەشانی کوردستان مافەکانیان لەوەردەگیرێتەوە و دەکەونە ژێر هێرشی بەکاری و سەعاتکاری زۆر و کرێی کەم و لەژێر هادەی هەژاری یەوە هادەگیرێن. هەموو داهات و سامانی کۆمەڵگاش لە دەستی کۆمپانیا حزبیەکانی سەر بەم حزبانەدا کۆبێتەوە و لەسەر حسابی سفرەی خاڵی کرێکاران سەرمایەکانیان هێڕش لەدوای هێڕش لە زیادبووندایە. مەسەلەی سەرەکی و بابەتی ناڕەزایەتیەکانی کرێکاران و بەشمەینەتانی کوردستان بە مووچە و باشبوونی باری گوزەرانیانەوە، بەڵام هەر زوو لە لایەن ئەحزابی بورژوازییەوە لە کۆمەڵگادا ئاڵاستەکانی یاری پێدەکرێت و دەبزوێنرێت و لە هەڵوێستی خۆی لادەبرێت و ئەوەی لە دواجاردا باسی نامێنێت ئەو داوا سەرەکییە کە خەڵک بۆی هاتبێتە مەیدان.

ئاڵاستە: ئێتۆت بەیت کە خۆپیشاندانەکان ئاڵاستەکراون؟

کامل احمد: بزووتنەوە چینایەتیە جیاوازەکان لە کۆمەڵگادا، بەرژەوەندی جیاوازیان هەیە. هەر بزووتنەوەیەکیش بە دوای بەرژەوەندیە چینایەتیەکەی خۆیەوەیەتی و دیاریکەری پایەکانی خۆی جێگیربکات. بۆیە ئاڵاستەکردنیش لە چوارچێوەی ئەم بەرژەوەندیە چینایەتیەدا مانا پەیدادەکات. ئەمە ئەگەر لەوە گەیشتین، ئەوا بە سانایی ئەوە قبوڵدەکەین کە بورژوازی هەمیشە خەریکی ئاڵاستەکردنی ناڕەزایەتیەکان و جووڵانەوەی فراوانی بەشانی کۆمەڵگایە و بە قازانجی خۆی لە هەوڵی بەلادابردنیەتی. نموونەیەکی بەرچاوی ئەم ئاڵاستەکردنە ئەو تەرحی بورژوازی کوردە، بە بەشێک لە دەسەڵاتدار و ئۆپۆزیسیۆنیشەوە، کە دیاردەی خەڵکی کوردستان تەسلیم بە دەسەڵاتی بورژوازی کۆنەپەرستی ئیسلامی و قەومی لە بەغدا بکەنەوە و تۆپی ئەوە لەبەدن کە ئەمە تەنها هێگاچارییە.
ئەم تەرحە تەرحێکی بورژوازی کوردە و ئاڵاستەیەکی فراوانیشە. لەهەلومەرجی ئێستادا بە ئاشکرا ئەم تەرحە دەبینرێت و تەنانەت بە بردنە پێشەوەی خەریکی سەروگوڵاک شکاندنی یەکێتی چ لە ناو حزبەکانیاندا و چ لە ناو پەرلەمانە کارتۆنیەکیاندا. بۆیە لە غیابی هەزی یەکگرتووی پڕۆلیتاریا و ئاسیەکی هێشن بە خۆپیشاندان و ناڕەزایەتیەکان و لە نەبوونی هێگاچارییەکی تر و هیوایەکی تردا

خەڵک بە ناچاری شوێن ڕێگاچارەی گەندەڵی و باوەشی دەسەڵاتی قەومی و ئیسلامی بەغدا دەکەون و کازمی دەست سوور بە خوێنی سەدان گەنجی ناڕازی عێراق وەک فریادڕەس و "گەدە" چاولێدەکرێت. ئەگەر پڕۆلیتاریا هۆشیار بێت بە بەرژەوەندی چینایەتی خۆی، هەر زوو هۆشمەندی ئەوە پەیدا دەکات کە ئەم قەیرانە بینەقاقای سەرمایەی گرتووە لە هەموو جیهاندا و ئەمڕۆ لەرێیە و سبەی لە بەغدایە و ئەم ئەقڵیە دووبارە دەبێتەوە، ئەو کاتە ڕۆشن دەبێت کە ئەمە ڕێگا چارە نیە و لە کۆتاییدا بە هەمان شوێن دەگات و هەمیشە دووبارە دەبێتەوە. لە لایەکی ترەوە ئاشکرایە ئەگەر پرۆلیتاریا وەکو چینێک یەکگرتوو نەبێت، ئەوا ناڕازایەتیکانی ئێستا و تەنانەت شۆشیش، لایەن هێز و ووڵاتە بورژوازیکانەوە، بەلادا دەبرێت و ناوەڕۆکێکی بۆتادەکرێتەوە. هەروەک دەبینین ئێستا ئاڵاستەی سیاسی ئەم ناڕازایەتیانە بەرەو ئاستێکی زۆر باڵاتر لەخۆی براوە، بەرەو تۆقینەوە و سوتاندن و پەلاماردان، بەبێ ئامادەیی هێزی چینایەتی یەکگرتوو. ئاڵاستەیەک کە ڕووی لەوەیە حکومەتی هەرێمی کوردستان و کەڵەقی پارتی لەبەرانبەر بەغدادا تەسلیم بە کازمی بکاتەوە، بەڵام بە هێزی ناڕازی و بەرحەقی خەڵک.
هاوکات بە ئاشکرا ئەمە یاریکردنی سێ هێزە سەرکێکێی بە ناو حکومەت و پەرلەمان دەبینین کە چەن لە بەرامبەر یەکدا و بە شکاندنی یەکتری و بە بەدەستهێنانی سەهمی زیاتر دەیانەوێت ئەم ناڕازایەتیە بەرحەقانە ئاڕاستەبکەن و بەلادەیدا بەرن. یەکێتی و گۆران دەیانەوێت بەم شێوازە فشار بە پارتی بهێنن و بڕێی زیاتری لەبیچڕنن و لە بڕێی خۆیان ناڕازین. تە تەماشا کە ئەوەی کە پارتی و یەکێتی بە زەبری چەک ناتوانن بیکەن، پەرلەمانتارەکانی گۆران و نەوەی نوێ و هەندێک لە یەکێتیەکان لە ناو هۆڵی پەرلەماندا دژ بە خەڵک و خواستەکانیان دەیکەن و دەیانەوێت بە تەوەهوم بە پەرلەمان و "چاکسازی" و ئومێد بە ناسیونالیزم و بزووتنەوەی کوردایەتی خەڵبکەنە چاویان و لە برسێتیدا ڕایانبگرن، لە کاتێکدا خۆیان لە ژیانی شاهانە بەهرەمەندن و پارەزری هەموو جومگەکانی ئەم دەسەاتە تەلیتارێتین. ئەم تەپە و زونا لێدانەی ناو پەرلەمان گوزارشتە تەنها لە یەک ڕاستی ئەویش ئەوەیە کە ئەم پەرلەمانتارانە هیچ نین جگە لە فەرمانبەرانی ئەحزابی سیاسی کوردستان و بەم جۆرە ئاکتانیان دەیانەوێت ڕووی دزێو و پووچی ئەم دامەزراوە دڕینەیە لای خەڵک جوانبکەنەوە. ئەم تەپە لێدەرانە کەمتر لە موچەخۆرەکانی تری ناو "پەرلەمان" تاوانبارنین بەرامبەر بە بێ موچەیی و خراپی بار و گوزەرانی خەڵکی کوردستان. تەنانەت بەم هەوڵدانیان بە خەڵکردنە چاوی خەڵکەوە دەبنە سەرچاوەی تاوانباران لە زەوتکردنی

ماف و قووتی خۆک دا.

ئاستە: کوابوو مەسەلەی سەرکی چیە؟ جەماوەری ناسازی چی بکات؟

کامل احمد: جەماوەری ناسازی کوردستان دەبێت لە یەک خاڵی جەوهەری تێبگات و بیکات بە بنەمای هەموو داخوازی و ناڕەزایەتی و هاتنەمەیدان و نەبەردەکی چینایەتی خۆی. ئەگەر لەو ڕاستیە گەیشت کە مەسەلەی سەرکی نە کازمی و نە لاهور و نە پافە و نە مەسرور ...هتد نین. تەنانەت باسکە گەندەیش نیە کە کراوە بە وەردی سەرزمانی هەموو زوانا ژنانی بورژوازی و قەدەم بەدەستکانیان، بەکو باسی سەرکی ئەویە کە پڕۆلیتاریای کوردستان پێی بڵێ ڕاستیە چینایەتیە بڕێت کە ئەو نە بەشکە لەو پڕۆژانەی بورژوازی کە بە درێژدان بە ژیانی خۆی تەرحیان دەکات و نە هیچ کات دەتوانێت لێیان سوودمەند بێت. مەسەلەی ئەسڵی ئەو قەیرانە ئابووریە قوولەیە کە بورژوازی تێکەوتووە و حەتمەن بەسەر پڕۆلیتاریادا دەیشکێنێتەوە. بورژوازی لە کاتی ئەم ئەزمانە و قووبوونەوەیاندا بە دیان جەر خۆی دەردەخات و ڕەگەزخاتەوە بۆ ئەوەی لەدەست پڕۆلیتاریا قووتاری بێت. دیان ئەحزابی جەراوجەری تازە دروستدەکەن، ئەحزاب دەچنە پاڵ یەکدی، ئەپۆزیسیۆنی بورژوازی پاڵ بە دەسەاتەوە دەدات و سەرەنجام هەموو هێزە بورژوازیەکان لە هەوڵی ئەوەدا دەبن کە بەرژەوەندی چینایەتی چینەکەیان بپارێزن و هەموشیان هەوڵدەدەن لەمەدا بەرامبەر بە کرێکاران و خەڵکی ستەمدیدە یەکدەست و یەکدەنگ و یەک کردار بن. وە ئەم جۆگەڕەکیانە لە کاتی ئەزمەدا قووتر دەبێتەوە و کەبوونەوە سە قەیەکان و تەنانەت تەرحی چوونەوە بە بۆغداش لە هەمان چوارچێوەی خەڵکخستنەوەی بورژوازیدا دێت.

بە وەتامدانەوە بەم قەیرانە و بە ئەوەی کە خەپیشاندان و ناڕەزایەتیکانی خەڵکی بە خواستی مووچە و هەموو داوا ڕەواکانی تر و بە دەستبەرکردنی ئازادی بیروا و ئازادی بڕەید و شەرتی سیاسی و بە بەرەمەندبوون لە ژیانێکی ئینسانی بتوانێت بە ئامانجی خۆی بگات، پێش هەموو شتێک پێویستە کە پڕۆلیتاریا ڕیزی چینایەتی خۆی جیابکاتەوە. بەرژەوەندیکانیشی وەکو چینێک لە بەرژەوەندی چینە داراکان و بورژوازی جیابکاتەوە. ئەوکات تا ئەو ڕادەیە هەشیار و بە ئاگادێبت کە پرۆلیتاریا و بورژوازی دوو چینی دژ بەیەکن و دوو ئەلگە و دوو جیهانبینی جیاوزیان هەیە بە دەستاکردن و بەدەستهێنانی کەمەگا. هەرکاتێک ئەم ئاگاییە ببێت بە ئاگایی هەموو

چینەکە، ئۆکات بورژوازی نەک ناتوانێت سوار شۆڕشی نامۆزایەتی و خۆپیشاندان و مانگرتنەکانی ببێت، بەڵکو ملکەچ دەبێت لە بەرانبەر هێزی شۆڕشگێڕانەی ئۆواندا.
خۆپیشاندان و نامۆزایەتیەک دەگاتە ئەنجام و پڕۆلیتاریا لە بەرهەمهێنانی بەهرەمەند دەبێت کە هێزوواوی جەرەک لە ئاگایی و یەکگرتن و خۆڕکخراوکردنبێت. بە داخەوە ئەم خۆپیشاندانانە و هێچوون و زوو گۆڕینی ڕووەکی بە پڕۆلامارداتی پشوخت بە بە ئامادەیی بە ئەم کارە لە بنەوەدی و بە چارەیی و نەبینینی ئاسۆی ئایندەوەیە. هەموو جارە پڕۆلامارداتەک مافەکی بە ئەملاولای خۆپیشاندەرانە، بەڵام کاتی دەستبردن بە ئەم کارە پێویستە بە یەکگرتووبوون و ڕێکخراوبوون و ئاستی ئامادەیی بە پڕۆلامارداتەکە. بەر لە پڕۆلامارداتان دەبێت حسابی ئەوەمان کردبێت کە ناگەینەوە هەمان دەرخی پشوو وە ئەوەی پڕۆلامارمان داوە بووەتە دەستکەوتی چینایەتیمان. ئەمە گەواهی ڕەقەکی ئێستووری جەماوەرین، بەڵام ئەم ڕەق بونیادەکەی دیار نیە و ئاسەی ڕەشنی نیە و نەبوونی ئاسەش بە ئەمەدی یە. تەنانەت قسەکەران و بەشداربووانی خۆپیشاندانەکانیش ئەم بە ئومەدیان پڕوە دیارە. بە ئومەدیش تازە لە چی؟ لەوەی کە پێیان وایە نابێت بورژوازی کورد ئاوها بەدەربەستبیت لە بەرامبەر پڕۆلیتاریای کورد دا و دەبوا چاوکی لەی بوایە بە ئەوەی بە حساب دوژمنەکانی کورد بە کورد خۆش نەبن. ئەگەر خۆڕک ئاگاهیی چینایەتیان هەبێت ئەوا بە هەر ڕادەیەک خۆڕک دە پە لە قین بێت، خۆپیشاندان نابێتە جنەودان و ئیهانەکردن و قسەی ناشرین ووتن و خۆخاڵیکردنەوە لە بەرامبەر شاشەی تەلەفزیۆنەکاندا. خۆپیشاندان نابێتە بەردەفکە و هەرشی بە بەرنامە بە سەر دەسگات و بواردان بە لە خوێنهەڵکەشانی و ئاسان پاشکشەپکردنی ئەگەر ئاسایەکی ڕەشنی هەبێت. ناکرێت خۆڕکی وە تەنگ هاتوو هیچ جارە ئەتەرناتیفێکیان نەبێت کە بیخەنە جگای ئەم ئەحزابانە و بانگەشەی ڕووخانی بکەن. گریمان وا ڕووخانت، خە ئەگەر ئامادەنەبیت و نەزانیت چی لە جگای دادنیت ئەوا بەی هەیە دەستوتاقم و جەوجانەوەری لەمانە خراپتر و ئینسانکوژتر و خوێنمژتر دەسەاتبگرنە دەست. هەر هانگاوەک کە دەینێین دەبێت چەند جار بیرمان لەکردبێتەوە و خەمان بە ئامادەکردبێت. تەنها ڕێگا یەکگرتن و خۆڕکخستنە بە ئاگایەکی چینایەتیەوە لە ئاستی کارگا و گۆڕەک و هەموو ناوەندە خزمەتگوزاریەکاندا.

ئاستە: لە کۆتاییدا قسەیەکی ترت هەیە کە بتەوێت بیکەیت؟

کامل احمد: ئەم جوڵانەوەیە و ناڕازایەتیەکانی ئێستا، پرۆژەی بزووتنەوەیەکی گەورەتر، ئاڕاستەیەکە لە ئاڕاستەکانی بەشگەرکردنی هەلومەرجێک ئاگەڕ پرلیتاریای کوردستان بە هەمەندی چینایەتیەوە بوانێتە ئەم تەجروبە خوێناویە. هەروەها دەموەت بەم کە خواستی موچۆ خواستێکی بەرحەق و مافێکی بە ئەملاولای خەڵکە و دەبێت بە بە دواکەوتن و مانگانە و بە تەواوی لە کاتی خۆیدا بدرێت. بە ئەمە پەیستە هەموو شۆڕشگێڕانی کرێکراوبوون بگرینە بەر و ئەم خواستە سەرتاسەری و گشتی بکەینەوە و هەموو ناوەندەکان لەیەکگرێبدەینەوە لەسەر ئەم خواستە و نوێنەرانی سەراسەریان هابەری ئەم جۆرە لە خەپیشاندنان و ناڕازایەتی بکەن و بیگرنە دەست. نوێنەران یان قسەکەران و پشتیوانی ئەم ناڕازایەتیانە، بە بە گرێدانەوەی خەباتیان بە ناوەندەکانی کارەوە، ناوەندەکانی کرێتی دەوڵەتی و کرێتی تایبەت، خواستەکانیان دەستەبەر نابێت. مەسەلەی سەرکی ئۆکارێیە لەمەدا. ئاگەڕ نا، تەجروبەی شکستخواردوو لە کوردستاندا زەرن و هەتا ئێستا تەنها گواهی بووە لەسەر ئەوەی کە بورژوازی توانیویەتی ئیحتیوای بکات و بەلاێیدابەرێت و تەنانەت خواستەکانیشی بگۆڕێت.

09.12.2020
Kamil.ahmed.f@gmail.com

کارەکانی کاریکاتێر لە ڕۆژنامەگەری خولاودا کاری سیاسی -3- هەندرێن خۆشناو

بەشی -3-
هەندرێن خۆشناو

لەوانەیە هەموو ئەوانەی باسکران لەسەر بواری مملانێیە سیاسیە ناوەخێیەکاندا جێبەجێ بکرێن، بەیە بەس نیە، چونکە چەندین شێوەی زۆر گرنگ هەن لە شێوەکانی مملانێی سیاسی، ئەویش شێوە دەرەکییەکانی مملانێیە سیاسیەکانن، لەوانەیە چاکترین نمونەش

بارودۆخی وڵاتە عەرەبیەکان بێت بۆ ئەو ململانێیانە، عەرەبەکان لە ناوەڕاستی سەدەی پێشوودا لە ململانێیەکی سیاسی راستەوخۆدان لەگەڵ ئیسرائیلدا، هەر لە سەرەتای ئەو ململانێیەشدا چەکی گاتەجاێیی بە شێوەیەکی فراوان تێیدا بەکارهاتووە، بەڵام لەلایەن ئیسرائیلیەکان و زایۆنیزمی جیهانی زۆر کاریگەرانەتر بەکارهاتووە، ئەگەر بە دیدگایەکی بابەتیانە تەماشای ئەم ململانێیە بکەین، بۆمان دەردەکەوێت کە گۆڕەپانی ئەم ململانێیە تەنیا لە ناوچە عەرەبیەکەدا قەتیس نیە، بەڵکو تێیپەڕاندووە بۆ هەموو جیهان، و شۆڕشێکی تەوەریی وەرگرتووە لە ململانێیە نێودەوڵەتیەکاندا، لەوانەشە لە هەموویان گرنگتر بێت.

بەمجۆرەش پروپاگەندەی بەهێزی زایۆنیزم لە جیهاندا سەرکەوتووبوو لە گۆڕینی وشەی عەرەبی بۆ سیمبولی دواکەوتن و ریسوابوون، ئەگەر نکۆڵیش لەوە نەکرێت کە لەو سەردەمەی ئێستاماندا عەرەب لەسەر تەختی شارستانیەت چوارمەشقی لێی دانەنیشتوون، بەڵام لە کۆتایی پێبلیکانەکەی شارستانیەتیش نین، سەرەڕای ئەوەی کە سەردەمانێکی دوور و درێژ ئاڵای شارستانیەتیان بەرزکردەوە (بەسایەی ئیسلامەوە)، چەندین خشتی گرنگیشیان خستە سەر شارستانیەتی جیهانی و مرۆڤایەتی، ئەوانیش شارستانیەتی یۆنانیان گواستەوە بۆ ئەوروپا، ئەوە بەسە کە بڵێین ئەورپاییەکان لە چەرخە ناوەڕاستەکاندا لە ئاستی پێشکەوتنی عەرەبەکاندا نەبوون، لە میانەی شەڕی خاچ پەرستەکاندا ئەوروپاییەکان زۆرکیان لە عەرەبەکان وەرگرت، شتێکی کەمیش لەم زۆرە بۆ نمونە پیشەسازی دروستکردنی سابون بوو، کە ئەوروپاییەکان پێی ئاشنا نەبوون، هەتا دوای هەمەتەکانی خاچ پەرەستەکاندا، کاتێك کە جەنگاوەرەکان لە کاتی گەڕانەوەیاندا چەندین پارچە سابونیان بۆ خۆشەویستانیان دەبردەوە، وەك سیمبولێکی پاکوخاوێنی و داوێن پاکی، هەروەها دیاردەی سەرپۆشی کە زۆرجار رۆژئاواییەکان دژی عەرەب (موسڵمان) بەکاریدێنن، بەراورد ناکرێت بە پشتێنەی داوێن پاکی ئەوروپاییەکان، کە لە چاخە ناوەڕاستەکاندا باوبوو، کاتێك جەنگاوەرێك دەچووە شەڕ لەو هەمەتانەدا، ناوەقەدی ژنەکەی بە پشتێنەیەکی دار و پێست دەبەست، هەتا لە ماوەی دوورکەوتنەوەکەی داوێن پیسی و ناپاکی لێ نەکات، ئەو پشتێنەش بە کلیلێك قفڵ دەدرا، و کلیلەکەی لەگەڵ خۆیدا دەبرد، هەتا دەهاتەوە ئنجا ئەو پشتێنەیە دەکرایەوە، بێننە پێش چاوتان! کاتێك باسی ئەمە دەکەین، تەنیا بۆ بەراوردکردنە لەگەڵ گەلاندا لە سەردەمێکی مێژووی دیارکراودا، بۆ زیاتر نزیکبوونەوە لە بابەتەکە، ئاماژە بۆ یۆنانیەکان دەکەین، کە سەردەمانێك هەگری ئاڵای شارستانیەت

بوون، لەم سەردەمەی ئێستاشماندا حاڵیان لە حاڵی وەاتە عەرەبیەکان زۆر باشتر نیە، ئەدی بۆ بۆزەوە تەماشایان دەکرێت، کاتێك وێنەی عەرەبیش دەشوێنرێت؟.

دروشم و بەدیلی جەماوەری ئاپۆیو چیە؟ .. ئاسۆ کمال

هەموو بەدوای دروشم و بەدیلی جەماوەری ئاپۆیودا دەگەڕێن، بەاڵم ئەم دروشم و بەدیلە خەی لەو هاوار و کردەوە شۆشگێڕانەیەدا نیشان داوە کە ئەمە گەنجان و کرێکار و فەرمانبەر و خانە نشین و خەڵکی کەم دەرامەتی کوردستان لە ناڕازایەتی و خۆپیشاندانەکانی ئەم چەند ڕۆژەدا کوردستانی داگرتوە. ئەویش دروشمی " نا بەدەستاتێکی ستەمکار، نابە پەڵەمانی کارتۆنی، نابێ ئەپۆزسیۆنی ساختە"یە.
دروشمی نا بەدەستاتێکی ستەمکار
خەڵک لە بە موچەیی و هەژاری مەرگ و بێکاری و نەبوونی پەداویستیەکانی ژیاندا بە جێ هێڵراوە و هیچ ڕێگایەکی بە نەماوەتەوە جگە لە خۆپیشاندان و پەلاماردانی ئەم حکومەتە نابێ. کەواتە دروشمی ئەمە لاچونی ئەم حکومەتەی حزبەکانە.
سوتاندنی بارەگای ئەم حزبانە ئەو پەیامەی گەیاندوە کە دوای ٣٠ ساڵ خەڵک بێیاری داوە کە ئەم حکومەتەمان ناوێت و دەبێ لە دەسەاتدا لابچێ.
بەدیلی جەماوەری ئاپۆیو دژ بە دامودەزگاکانی ئەم سیستەمە ئابوری و سیاسی و سەربازیەی ئێستای کوردستان و دروستبونی هێزیکی تر لە دەرەوەی ئەم سیستەمە دەسەاتدارەی ئێستا و دامودەزگا سیاسیەکانی و حزب و پەرلەمانەکەی. ئەو بەدیلەی ئەو بەدوایدا دەگەڕین کە داواکاریەکانمان بە بەدی بێنێ ئەوە تەنیا هێزی جەماوەری خەمانە، نەک هێزێکی سیاسی دەرەوەی ئەمە. هەربۆیە ئەم چینە کەم دەرامەتانە لە کرێکاران، فەرمانبەران، مامۆستایان و لاوان و خانەنشینان و هتد .. لە تەجروبەی خەمانەوە دەزانین کە دابینکردنی موچە و خزمەتگوزاری و دامەزراندن و ئازادی سیاسی لە ڕێگای ئەم حزب و پەرلەمان و ئۆپۆزسیۆنانەوە دابین نابێ، کەواتە بە ناچاری ئەبێ هێزی ڕیکخراوی خەمان بێتە مەیدان و فشار بهێنێ بۆ دابینکردنی ئەم

پەداویستیە سەرەتاییانەی ژیانمان.
ئەمە دەبێ حکومەتێکی سەبری خەمان دروست بکەین و فشاری بەردەوام بخاتە سەر دەسەڵاتی حزبەکان بۆ نەهێشتنی دەسەڵاتیان بەسەر داهات و ژیان و گوزەرانماندا. ئەمە وەک ئەم دەستە ناڕازیانەی خۆک لەم سیستمە ناڕازین. بەدیلی ئەمە بۆ ئەم حکومەت و بژێوبڕبردنە ئاوایە کە داوای هەڵبژاردنی هەموو بژێوبڕ و بڕپرسانی شار و دامودەزگاکان و وەزیرەکان و سەرۆکی حکومەت بکەن و لەم ڕێگەیەوە نوێنەرانی خەیان بخەنە جێگای نوێنەرانی دەسەڵات.

دروشمی نا بۆ پەرلەمانی کارتۆنی
ئەم دروشمە ئاکامی تەجروبەی شکت خواردوی١٠ ساڵی ڕابردووی خۆکە لە کوردستان بۆ ئومێد بەستن بەوەی ئەم پەرلەمانە و ئۆپۆزسیۆن ئەم سیستمەی بۆ بگۆڕێ. بەڵام دەرکەوت کە مەسەلەکە تەنیا ڕێژەی کورسیەکانی یەکێتی و پارتی نیە، بەڵکو دەورەکە کە پەرلەمان لەم سیستمە سیاسی وئابووریەی یەکێتی و پارتیدا هەیەتی.ئەم پەرلەمانە خەریکی سازکردنی ئەو یاسایانەیە کە سیاسەتی ئابووری و بژێوەندی سیاسی و دەسەڵاتی سەرکوتی ئەم دوو حزبە پۆیستیەتی و هەر حزبێکی تری وەک گۆڕان و ئیسلامیەکان و نەوەی نوێ تەنها دەتوانن لەژێر سایەی ئەم سیاسەت و یاسایانەدا داوای بەشە خەیان بکەن.
بەدیلی ئەمە بۆ پەرلەمان لەپرسینەوەی جەماوەریە لەم دەسەڵاتە و دامودەزگاکانی. ئەم هەنگاوانە دەتوانێ بڕەو چاودێری جەماوەری بچێ تاکو لەم ڕێگایەوە خۆک بتوانن لەم دامودەزگایانە بپرسنەوە و فشارێکی بەردەوام بنە لەسەر ئەم حکومەت و دەسەڵاتە. چاودێری جەماوەری دروشمێکە کە دەتوانێ هێزی ناڕازی ئاستا لە هەموو دامودەزگا و لە ناو مەیدانەکانی ناڕازایەتیەکاندا کۆبکاتەوە و ئاراستەی بکات بڕەو ئەوەی ناڕازایەتیەکان ڕێکخراو بکا. دروستکردنی دەستەی چاودێری جەماوەری لە هەموو ئاستێکی لەکاڵ لە شار و شارۆچکەکان و لە فەرمانگە و کارگە و نەخۆشخانە و خوێندگاکان دەتوانێ حکومەتێکی سەبر دروست بکا و فشاری بەردەوام بخاتە سەر دەسەڵات بۆ جێبەجێکردنی داواکاریەکان.

دروشمی نابێ ئۆپۆزسیۆنی ساختە
ئەمە بە تەجروبەی بەمان دەرکەوتوە کە حزبە ئۆپۆزسیۆنەکانی ئاستا بەشکن لەگەڵ سیستمە سیاسی و ئابوریەی زاڵە. ئەگەر لە جیاتی بنەماڵە حزبێکی مەدەنی و لە جیاتی وەزیرە حزبیەکان تەکنۆکراتەکان حکومەت بکەیە بڕنامەی حکومەت و چێنەتی دابەشکردنی موچە و خزمەتگوزارە گشتیەکان ناگۆڕێ و هەمووان لەسەر ئەو

بەرنامەی نیولیبرالیزمی هەژارترکردنی هەژارەکان کەکن و بە کردەوە پیادەیان کردوە لە کاتێکدا بەشێک بوون لە دەسەڵات یان ئۆگر ببنە بەشێک لەو دەسەڵاتە. هەرچەن بینیمان کە وەزیرەکانی گەلان و ئیسلامیەکان لە پیش یەکێتی و پارتیەوە بوون بە سپاندنی پاشکەوتی موچە.
هەربۆیە خەڵک گەیشتۆتە ئەو جێگایەی کە بەدوای بەدیلێکی تردا دەگەڕێ لەدەرەوەی ئەپۆزسیۆنی بۆرژوازی و پەرلەمان. ئەمە هەنگاوێکە بەرەو پێشەوە لە ناڕازایەتیکانی ئێستا.
ئەپۆزسیۆنی ڕاستەقینەی ئەم هەنگاوەیە کە لە ئێستادا خەڵکی کرێکار و فەرمانبەر و کەم دەرامەت لە هەموو شوێنکدا چاودێربن بەسەر حکومەتی هەرێمەوە و لە هەر دزیەک لە نەوتدا دەیکا، لەهەر سەرکوتێک لەبەرامبەر خۆپیشاندەراندا دەیکا، لەهەر پڕۆژەیەکی کارتی تایبەت کە لە بودجەی گشتی دەیدزێ، لەهەر نەدان و بڕینێکی موچەدا، لە هەر دروستکردنی بەرد و ڕێکخراوەیەکی جەماوەری بە تەنگ هەڵچنین و لابردنی بڕیوبەر و بڕیوبەری گشتی و وەزیر و کابینەی حکومەت و سەرکی حکومەتدا،دەتوانێ خۆی وەک حکومەتی سێبەر خۆی نیشان بدا واتە وەک ئەو دەسەڵاتەی بەرامبەر بە دامودەزگا فەرمیەکانی حکومەت وەستاوە و ڕێگری لە دەکا و فشاری دەخاتە سەر تا کاتێک کە دەتوانێ و ئامادەیە کە ئەم دەسەڵات وسیستەمە بە یەکجاری و بەشێوەیەکی شەڕشگێڕانە بگۆڕێ.
ئەمانە هەرکامیان ڕێگای جێبەجێکردنی ئەو دروشمی "نا" یەیە کە بە دەسەڵات و پەرلەمان و ئەپۆزسیۆن بەرزکراوەتەوە و نیشاندانی بونی بەدیل و ئالتەرناتیڤی جەماوەری ناڕازیە لە بەرامبەر دەسەڵات و دامودەزگاکانی ئێستادا. بەدیلی سیاسی و ئابوری و ئیداری خەڵکی کرێکار و فەرمانبەر و کەم دەرامەت لەم هەنگاوانەدا دەست پێدەکا کە لە هەموو شوێنێک دژی ئەو بەرژەوەندی و سیاسەتانەی دەسەڵات دەوستنەوە و ڕێگای پێ نادەن کە ژیان و بەرژەوەندی ٩٩٪ خەڵکی کوردستان دەکاتە قوربانی کەمکەمەی سەرمایە و پاوانکردنی دەسەڵات لای ١٪ کەمڕێگە. ئەمە ڕێگای گەیینی هاوسەنگی هەزە لە نیوان خەڵک و دەسەڵاتدا و دابینکردنی ئەو داواکاریانەمانە کە ٣٠ ساڵە بەووی دەسەڵاتدا بە کار و موچە و ئازادی بەرزمان کردەتەوە و لەم شەڕانەی سەر شەقامکاندا کار بە سپاندنی دەکەین بەسەر دەسەڵاتدا.

ئاسۆکمال
٩ دیسەمبەری ٢٠٢٠

شیعر و (دایک و میهرەبانی) .. ناڵە حەسەن

خوێندنەوەیەک بۆ شیعری (دایکم و دەریا لێیەک دەچن) نووسینی (خولیا حسێن)

دایک / قەسیدەیەکی درێژی بەردەوامە ، هەمیشە جوانی و سەز و خۆشەویستی لەدەژە ، قەسیدەیەکی کراوەیە بۆ بوون و ناوەکێکی فراوانی گەردوونییەوە ، میهرەبانیش بەهەمان شێوە ، بوونێکی کراوە و ، مانایەک جگە لە جوانی و خۆشەویستی هەڵگری هیچ هەما و کەدێکی تر نییە ، تەنها دایک بۆ خەیی و بوونە گەردوونییەکییەوە ، بۆخەیی و دڵە پڕ لە خۆشەویستی و پڕ سەزکییەوە ، دەتوانە لە گڵە وشەی میهرەبانی هاوتەریب بکەوە ، بۆ بەوانی من چەمکی میهرەبانی جگە لەدایک ناتوانە ببەتە هەما بۆ هیچ وشە و کاراکتەرێکی تر . دایک جگە لە زمانی خۆشەویستی هیچ زمانێکی تر نازانەت ، گریان و تووڕەبوونکان و گەرانی و خەمکانیش هەر بۆ زمانی خۆشەویستی دەردەبڕیت ، دایک ئەو دەقە شیعرییەیە کە ژیان لەنوێدا بۆ سەوز و ڕەنگاوڕەنگی دەبیندرێ ، هەمن و ئارام ، دوور لە هەموو تووندوتیژی و مردنێک ، دڵێکی گەردوونی وەک ماڵیکی گەورە بۆ مرۆڤایەتی .. بۆیە (شیعر و دایک و میهرەبانی) دەبن بە هاوکێشەیەک و یان دەستەواژەیەک کە / هەموو جوانییەکانی دنیا لەنوێیاندا کەدەبەتەوە ، میهرەبانی لەگڵە دایک بەو هەزە موگناتیسییەوە بۆیەکەوە دەنووسێن وەک ئەوەی / لەبنەڕەتەوە بۆ یەکتری دروستبووبن . وەک ئەوەی میهرەبانی لەبنەڕەتەوە بوونێکی مێینەی هەبەت و جگە لەدایک لە هیچ چەمک و ناوێکیتر نزیک نەبەتەوە ، یان هیچ ناو و چەمکێکی تر بۆ نیوەکەی تری خۆی نازانەت …! بۆم دەستپێکە کورتەمان دەمانوەت خوێندنەوە بۆ شیعرێکی (خولیا حسێن) بکەین بەناوی (دایکم و دەریا لێیەک دەچن) . لەسەرەتا دەمانوەت هەوڵستەیەک لەسەر ناونیشانکە بکەین و لەهەمانکات / قسەش لەسەر پێوەندی نێوان (دایک و دەریا ..!) بکەین . ناونیشانێک پڕ لە ئیستاتیکای شیعری و ناوەکێکی بەهێز .. یەکێک لەو ناونیشانە شیعرییانەیە کە ، ئەگەر هەموو دەقێکە بۆ تەنیا دەری ناونیشانکەبووا ، هەرهەمان ئەوقسانەی لەسەرەوە کردوومە دیسان دەمکردنەوە …! ، ناونیشانێک کە

ئەو هەزی لەگەڵدایە کە هەموو دڤەکێ بخاتە ژێر هەژموونی خۆیەوە ، یان جوانییەکانی خۆی پێخش بکات بەسەر تەواوی ووبەری دڤەکەوە ، بەمانایەک لەسەرەتای دەستپێکردنەوە تاکۆتایی دڤەکێ تەواو بیرکردنەوەی شاعیری داگیرکردووە ، یان شاعیر نەیتوانیوە تا کۆتایی دڤەکەی لە پەرەزی ئەم ناونیشانە دوورکەوێتەوە .. هەزی ئەم دەستەواژە شیعرییە لەوەدایە / لەکچووانەدنی (دایک و دەریا) ..! خولیا بە تەواوی ئاگایییەوە ئەم کارەی کردووە ، وە لەم هەڵبژاردنەی واتە هاوتەریبکردنی (دەریا و دایک) سەرکەوتوو بووە . دەریا وەک دایک / بوونێکی فراوان و کراوە و گەردوونی هەیە ، دەریا وەک دایک پێاوپرە لە (جوانی و ئارامی) کە چڕبە ڕەحی مرۆڤکان دەبەخشێت ، دەریا یانی ئاو ، ئاو توخمێکی سەرەکییە بە ژیان و بوون .. یەکێکە لەو چوار توخمە سەرەکییەی کە فەیلەسوفی یۆنانی کۆن (ئیپمادەکلیس) فەلسەفەکەی خۆی لەسەریان بنیاد ناوە ئەوانیش (زەوی ، هەوا ، ئاو ، ئاگر) وەکچۆن ئاو توخمێکی پەویست و سەرەکییە بە بەردەوامی ژیان دایکیش بەهەمانشیوە ، کەواتە هاوکێشەکەی سەرەوە (شیعر ، دایک ، میهرەبانی) ئەستا دەبێتە / (شیعر ، دایک ، میهرەبانی ، دەریا) کە هەرچوار چەمکەکە بوونێکی کراوەی گەردوونییان هەیە و هەرچوار چەمکەکە بە هەزێکی پتەو بە ژیانەوە پەیوەستن ، ئەو هەزەی کە (فرەدریک نێتچە) بانگەشەی بە دەکات و دەیکات بە بنەماتی ژیان و بوون . خولیا لەسەرەتای شیعرەکەیدا دەڵێت ،

دەریا و دایکم لە یەک دەچن
کە غەریبیی دایکم دەکەم
دەچمە کەنارەکی دەریا
نیگاکانم نوقمی قووڵاییەکەی دەکەم
لە جوانی و
لە فراوانی و
لە هەمنی دەریادا
جوانی و
هەمنی و
دە گەورەیی دایکم دەبینم

دایکم و دەریا لایەک دەچن / ئەوە ناونیشانی شیعرەکەیە ، دەبینین چۆن پرشنگی خۆی پێخش کردووە بەسەر ووبەری دڤەکەدا ، (خولیا حسێن) لەرە هەندێک لە سیما و سیفاتە سەرەکییە هاوبەشەکانی نێوان (دایک و دەریا) دەخاتە ڕوو، (جوانی ، فراوانی ، هەمنی) ، لای ئەو دەریا وەک دایک / جوان و فراوان و هەمنە ، بۆیە هەرکاتێک غەریبی دایکی دەکات دەچێتە کەنار دەریایەک ، لەسەر ڕووی ئاوەکە

ەوخساری دایکی دەبینێت ، دڵگۆرەیی دایکی و جوانی و هەمنی و هەموشتەکی دایکی چونکە ، لای ئەو (دایک و دەریا لەیەک دەچن) . لەگەڵ جووڵەی شەپۆلەکانی دەنگی ئاوەکە گۆرانیەکان و قسەکانی دایکی بیر دەکەوێتەوە ، هەمان نەغمە و هەمان ئاوازی پڕ سۆز و ڕەحمەکی گەردوونی پڕ لە میهر و خۆشەویستی . دوای ئەوە دەڵێت /

بیرکردنەوە لە نهێنیەکانی دەریا
بیرکردنەوەیە لە نهێنیی
عەشقە ئەبەدییەکەی دایکم

بەگومان کە دەچێتە کەنار دەریا ، جوانی و فراوانی هەمنی دەریا دەبینێ ، لەو کاتەیە دایکی بیردەکەوێتەوە و بەنەو قووڵایی خەیاڵەکانی ڕەدەچێت ، هەرچەند بەنەو خەیاڵەکانی قووڵتر دەبێتەوە و لە نهێنی و سیحری جوانیەکان و سەراسیمەیی دەریا ورد دەبێتەوە ، عەشقە ئەبەدییەکەی دایکی لەلا فراوانتر و سیحراویتر دەبێتەوە ، چونکە نهێنیە ئەفسوونییەکانی دەریا لە نهێنیە عەشقە ئەفسوونییەکەی دایک دەچێت . خولیا لە کەنار دەریا لە وێناکردنی لەگەڵ بیرەوەریەکانی خەیی و دایکی زێتر بەنەو خەیاڵەکانیدا ڕەدەچێ و زێتر نهێنی و خاڵە هاوبەشەکانی نێوان دایک و دەریا وێنا دەکات و دەڵێیت .

دەریا و دایکم
وەکوو یەکن
هەردووکیان
گوڵ لەگەمەی کوکوختی گلێیەکانم دەگرن
کەشیان بە فرمێسکەکانم دەکەنەوە
خەمەکانم لە دەی خەیاندا هەڵدەگرن و
گرێی نهێنیەکانم لای کەس ناکەنەوە
کە گوڵ لە دەریا ئادەگرم
وادەزانم گوڵم لە (هەدای) خەم گرتووە
لە گەڵ بیستنی دەنگی شەپۆلەکانی دەریا
قاقای پێکەنینە خۆشەکان
لایلایێ بە سۆزەکان
نەغمەی مەقامە حەزینەکان

سۆزی سەردوولکە دە سووتێنەرەکانی دایکمم بیر دێتەوە خۆشەویستی دایک و بیرکردنەوە لەدایک وایلەدەکات ، بیر لەهەموو شتێکی دەریا بکاتەوە ، لە شتە وردەکانیش بوانێت ، هێندە بە هەستیاریەوە لە ئاوەکە ڕەوانە و هەموو جووڵەیەک واتادار دەبە و یادێک یان شتێکی دایکی بیردەهێنێتەوە ، لەنەو قووڵایی ئەم بیرکردنەوەدا بە بەرینایی دەریا لەسەر ڕووی ئاوەکە سیمای دایکی

دەبینێت ، هەموو ئەو شتە جوانانەی دایکی بیردێتەوە ، کە ئەوشتانە لە دەریاش بەدیدەکات ، بۆیە هیچ بوارێک بۆ گومان ناهێڵێتەوە بۆ یەقینێکی گەورەو دڵنیاتر ، (دایکم و دەریا وەکو یەکن ..!) ئەمجارە ناڵێت لەیەکدەچن ، دڵنیاتر وەکو یەکن . دڵنیات / هەردووکیان گوێ لە گەمەی کوکوختییەکانی خەمەکانم دەگرن ، کەشیان بە فرمێسکەکانم دەکەنەوە ، گریەی نهێنییەکانم لای کەس ناکەنەوە ..! بە هەموولایەکمان ڕوونە کە دایک میهرەبانترین و دڵسۆزترین کەس بە منداڵەکانی ، دڵی دایک شوێنی هەموو خەمێک و نهێنییەکی تیا دەبێتەوە ، دەریاش بەهەمان شێوە ، پڕاوپڕە لەنهێنی ، هەزاران مرۆڤی دڵشکاو بەدەم وەینەوە خەمەکانی بە دەریا باس دەکەن ، هازاران عاشق لە کەنار دەریاکان نهێنی و ڕازی دڵی خۆیان باسدەکەن و هەمووشتێک هەرچییەک لە قووڵایی دڵیاندایە باسیدەکەن ، دڵی دەریاش وەک دڵی دایک جێگای هەموو نهێنییەک و زام و ئازارێک دەگرێت ، ئارامترین کەنارە بۆ مرۆڤ غەمبارەکان و نائومێدەکان و دڵشکاوەکان و تەنانەت بۆ کەسە کێفساز و دڵخۆشکانیش ، ئەوەتا بە ڕوون و ئاشکرا دڵنیات / کە گوێ لە دەریا ڕادەگرم ، وادەزانم گوێ لە هەڕای خەم ڕادەگرم ، لەگەڵ بیستنی دەنگی شەپۆلەکانی دەریا ، قاقای پێکەنینە خۆشەکان ، لایلایە بەسۆزەکان ، نەغمە حەزینەکان ، سۆزی سەردوولکە سووتێنەرەکانی دایکمم بیردێتەوە ..! بە هەناوەی ئەم هەموو فاکتە لێکچووانە ئیتر بوارێک بۆ گومان نامێنیتەوە دڵنیات (دایکم و دەریا) تەواو وەکو یەکن ، (هەڕا) بە دیالێکتی هەولێری یانی (دایە) ، دیارە ئەو بیرکەیەش کە دایکم و دەریا وەکویەکن ، ڕەهەندێکی مەعریفی و زانستی لە پشتە ، چونکە بە پێی (تیۆری پەڕەسەندن) ئاو یان دەریا دایکی هەموو بوونەکانە ، ژیان لە ئاوەوە هاتووە . ئەم دەقە لەڕاڕا جگە لەلایەنی جوانکاری قووڵاییەکی مەعریفیشی هەیە . ئیتر لەسەر ئەم وەکویەکبوونە بەردەوام دەبێت ، تا بە وشیاریەوە بتوانێ ئەو یەقینە لای خوێنەریش دروستبکات بۆیە فاکتی گەورەتر و باسدەکات دڵنیات ،

دەریا وەکوو دایکمە

نە پیس دەبێت نە پیر دەبێت

تائەبەد

هەر بە جوانی

دەمێنێتەوە

باس لە بەرائەت و پاکی دایک دەکات ، کە هیچ گومان لە پاکی دایک بکات ، یان مانەوەی دایک وەک بوونەکی ئەبەدی ، لەڕە کە دڵنیات نەپیر دەبێت ، مەبەستی تەمەن و شەوەی جەستە نییە ، مەبەستی دایک وەک بوونەکی ئەبەدی و وەک بوونەکی گەردوونی تا ئەبەد لەنەو بوون

و یادەوەرییەکان دەمنێتەوە ، کەس هەیە دوای مردنیش خۆشویستی بە دایکی یەک زێڕ کەمبکاتەوە ؟ یان بتوانێ کاریگەری دایکی لەنێو ژیان و یادەوەرییەکانی بسڕیتەوە ، ئەو کوایە دایک بوونکی ئەبەدی هەیە و پیرنابێت ، دەریاش وەک دایک وایە نەپیس دەبێت نە پیر دەبێت . من پەموایە خولیا لە باسکردنی سیما و ڕەفتار و ئەدگارەکانی دایک هاوکات بینینی ئەم سیما و ئەدگارانە لە دەریاشدا زۆر سەرکەوتوو بووە و قووڵایی و جوانکاری بوونەی بە شیعرەکەی بەخشیوە . لە خیاڵەکانی بەردەوام دەبێت و دەڕۆم
دایکم و دەریا
هەردووکیان بینای چاو و
هەناسەی سیەکانمن
عەرشی دەیان داگیر کردووم
بە ئارامی لە سەر فەرشی ڕەحم نوستوون
هەر دایە گیان
لە دووری تۆ
لە کەنارەکانی دەریای ئەم نیشتمانە دەتەڕێ
ڕەژەکانم بەسەر دەبەم
ئەم وشانە هیچ شتێکی لە نیشتمانەکەی خەمان ناچێ
دەریا نەبێ ، وەک عەشقی تۆ و وەک جوانی تۆ قەت نامرێ !
ئیتر تا ئێرە هەوێداوە کتومت ئەوە پێشان بدات کە دایک و دەریا لەیەکدەچن یان وەکو یەکن .. ئینجا لەربەدوا لەنێو هەستی غەریبیدا و لە کەنار دەریایەک بەنێو قووڵایی خیاڵە خەمناکەکانی خەیدا ڕە دەچیت ، لە قووڵایی ناخییەوە هەستەکانی خەی دەنێتە قسە و دەڕۆ (دایکم و دەریا هەردووکیان ، بینای چاو و هەناسەی سیەکانمن ..) هاوکات وەک خۆشویستی بە دایکی ئەو خۆشویستیەش بە دەریا دەردەبڕێت ، تا ئەندازەی بینای چاو و هەناسەی سیەکان ، چونکە (دەریا و دایک) لای ئەو وەکویەکن ، بۆیە هەردووک عەرشی دەیان داگیرکردووە و بە ئارامی لەسەر فەرشی ڕەحی نووستوون ، شیعرەکی ناسک و دەستواژە و وشەی شیعری چڕبەخش ، ناسک و جوان وەک ناسکی و جوانییەکانی دایک و دەریا .. یان لەنێو خیاڵەکان و هەستەکانی قسە لەگەڵ دایکی دەکات و دەڕۆت / هەر دایە گیان ، لە دووری تۆ ، لە کەنارەکانی دەریای ئەم نیشتمانە دەتەڕێ ، ڕەژەکانم بەسەر دەبەم ، ئەم وشانە هیچ شتێکی لە نیشتیمانەکەی خەمان ناچێ دەریا نەبێ / وەک عەشقی تۆ وەک جوانی تۆ قەت نامرێ ..! هەرچەندە شاعیر لە وشانەکی جوان و ڕەنگین دەژی و وشانەک کە هەموو شتەکانی جیاوازە لە نیشتیمانەکەی خەی کە ، هیچ شتێکی لە نیشتیمانەکەی خەی ناچێت ، سروشتێکی جیا و کلتوورێکی جیا و هەموو

شتێکی جیا تەنها دەریا نەبێ ، چونکە دەریا و دایکی لەیەکدەچن یان وەکو یەکن ، دەریا وەکو عەشقی دایک هەمیشە جوانە و هەرگیزیش پیرنابێ . دوای ئەوە هەندە وەسف و دیمەنی شیعری ناوازە و نایابمان بۆ وێنەدەکات و دەڵێت ..

کە تیشکی خۆر ئاوەزانی دەریا دەبێ
ئەو تیشکی خەندەکانی دایکمە
لەنێو ڕەحمی ئەو و
لە نێو چاوەکانی منداڵ
دەشنێتەوە
لەو ساتەدا
دەم هەشووی خەندە دەگرێ
ڕەحم قاقا پێدەکەنێ
چاوەکانم هەرچی تیشکی دەریا هەیە دەیان مژێ
کە لە شینی ڕوخسارێ ڕووناکی دەریا قووڵە دەبەمەوە
بۆ هەستێکی شاعیرانە و بۆ چاوێکی وردبینەوە لە دەریا دەڕوانێ ، لەو دەمەی تیشکی خۆر ئاوەزانی دەریا دەبێ ، ئەو دیمەنە بەراورد دەکات بە دڕوشانەوەی خەندەکانی دایکی کە لەنێو چاوەکانی دەردەکەون یان / تیشکی خۆرتاوی خەندەکانی دایکی لەنێو چاوەکانی دەشنێنەوە ، لەوساتەدا هەندە دەخڵش و کەیفساز دەبێ تا ئەندازەی ئەوەی ، دەی هەشووی خەندە دەگرێت و ڕەحمی قاقا پێدەکەنێت ..! دیمەنێک جوان و هەستێکی پاکوبەگەرد ، ئیتر لەودەمەدا لەتاو دڕوشانەوەی خۆری خەندەکانی دایکی ، چاوەکانی هەرچی تیشکی دەریا هەیە هەڵدەمژن و ئاوەزانی قووڵایی شینێتی ڕوخساری دەریا دەبن . لەکۆتایی ئەم شیعرە و لەگەڵ هەموو تێنگژەکانی غوربەت و دووری و تەنیایی و بیرکردنی دایک ، هەست بەئارامییەک دەکات وەک ئەوەی گەیشتبێتە کەناری ئارامی و بێ دەخڵشیەوە دەڵێت ،

هەندە دەخڵش و هەندە ئارام و
منداڵ دەبمەوە
وادەزانم لە ژێر ئاسمانی چارەکە شینە
ئەفسوونایەکەی دایکم
خەم شاردەتەوە
نە عەشق دەمسووتێنێ
نە خەشویستی ئازارم دەدا
نە خەم زەفەرم پێ دەبا
نە شکەتی پەم دەزانێ
نە تەمەن لەگەڵ خەی دەمبا
نە دەڕان تەکم دەشکێنێ

نە غوربەتیش دەمگرینن ..!
دوای ئەوەی تۆر لە بەرینایی دەریا و جوانییەکان و نهێنیەکان و دیمەنە دڵگۆشەکان دەوانە و هاوکات تۆر لە وخساری دایکی و بەسەرکردنەوەی یادەوەریە شیرینەکان ، ئیتر دڵخۆشییەک جێستە و ڕۆح و خەیاڵ و بیرکردنەوەکانی دادەپۆشی دەوڵەت / هێندە دڵخۆش و هێندە ئارام و منداڵ دەبمەوە ، (وا دەزانم لەژێر ئاسمانی چارگە شینە ، ئەفسووناویەکەی دایکم . خەم شاردەتەوە ..!) ، بە بەوای من ئەو دەرە شیعرە یەکەکە لە هەرە دەستەواژە جوانەکان و قووڵەکانی ئەو دەقە شیعرییە ، کە جوانییەکی بوونەی بەرجەستە کردووە لە هەماکردنی ئاسمان بە چارگە شینەکەی دایکی ، تا بڕی لەکچووانەکی شیعری و نایابە ، لە کەنار دەریا دانیشتووە لەژێر ئاسمانەکی شینی بەگەرد ، وا هەستدەکات لەژێر چارەکە شینە ئەفسووناویەکەی دایکییەتی ، بۆیە دڵخۆشە و وادەزانێت گەیشتەتە کەناری ئارامی ، چونکە باوەشی دایک و خەشاردنەوە لەژێر چارگەی دایک ئارامترین شوێن و پەناگەیە ، هەربۆیە لەو شوێنە ئارامە (نە عەشق دەیسووتێنێ ، نە خەوێستی ئازاری دەدا ، نە خەم زەفەری پەدەبا ، نە شەکەتی پێیدەزانێ ، نە تەمەن لەگەڵ خەیدا دەیبا ، نە دەوان تەکی دەشکێنێ ، وە نە غوربەتیش دەیگرینێ ..!) ، کەتاییەک و نەخشادنی دیمەنەکی ئارام و پە ئیستاتیکا و چێژ . کە لەسەرەتای شیعرەکەوە تا کەتایی / لە ئەنجامی بەرجەستەکردنی جوانی ، چێژ و ئارامی بە ڕۆحی خوێنەر دەبەخشێت . ئەوەی زەرگرینگ و جێگەی هەڵوەستە لەسەرکردنە لەم دەقەدا کە ، هاوکێشەیەک بەرجەستە دەکات لە نێوان چەمکەکانی (شیعر / دایک / میهرەبانی / دەریا) ، ئەم چەمکە بە بوونەکی کراوەو گەردوونی تەکاوبوون و ئاوێزانییەکی توندوتۆڵ لەنێواندا دەنەخشێنێ ، وەک چوار توخمە سەرەکییەکەی (ئیپمادەکلیس)ی فەیلەسوف ، ئێوانیش (زەوی / هەوا / ئاو / ئاگر) . گرینگ و پێویستن بە ژیان و گەردوون . (شیعر و دایک و میهرەبانی و دەریا) دەبەتە هاوکێشەیەک کە لەو توخمە سەرەکییانە پێکهاتوون کە / ژیان و مرۆڤایەتی بەبێ ئەم چەمک و توخمانە تەنانەت گەردوونیش مانایەکی نابێت ، ئەمەش کاکڵە و ناوەڕۆکی ئەم شیعرەیە ، من دەستخەشانەی گەرم لە خولیا دەکەم ، بە دنیاییەوە دەڵێم شیعری (دایکم و دەریا لەیەک دەچن) ، یەکەکە لەو شیعرە ناسک و نایابانەی کە بە (گەورەیی و میهرەبانی و جوانی دایک) نووسرابێت ، هێندە بڵێم کە (خولیا حسێن) شاعیرەکە خاوەن ئەزموونەکی دوور ودرێژە لەگەڵ شیعر بڵێام ، ئەزموونەکی (پەرشوبڵاو) ، وا پێویست دەکات ، خەی کەکاتەوە و گرینگی زێتر بە تواناکانی خەی بدات بەرامبەر بە شیعر ، چونکە داهێنان پڕۆسەیەکی

لەخۆا و عەفوی نییە بکەو ، ئاگایی و وشیاری و مەعریفەیکی قووڵی دەوێت .. لەکۆتایی دەیم / سەاو لە میهرەبانی دایک ، سەاو لە جوانی دەریا ، سەاو لە شیعر و داهێنان …!

دیسەمبەری ۲۰۲۰

سەرچاوە :
شیعری (دایکم و دەریا لەیەک دەچن) نووسینی / (خولیا حسێن)

یەکەمین دیداری شاعیرەکی مەزن .. سەردار جاف

لەرەوە دوای چل رۆژ بە سەر ئەغرکردنی یەکجارەکی شاعیری پایە بەرز و هەمیشە لە یاد و هزرمان جێلالی مەلەکشا چەپکە گوڵی رەز و وەفا و خۆشەویستیم بە رەح و قەڵەمی پاک و جوان و بوێری، و سەری رێزیشم لە ئاست گەکەی بە قەدر دادنەوێنم. پەم وابە هاوینی ۱۹۹۹ بوو ئەوارانەک بەهەز د. عومەر نورەدینی لە یانەی مامۆستایان لە هەولێری پایتەخت داوەتەکی بە چەند برادەرەک ساز کرد بوو، بەندەیش یەکەک بووم لەو سە و چوار کەسەی داوەتی کرد بوون، تازە بە تازە دانیشتبووین حەمە جافی شاعیر.....
بە دکتەر نورەدینی گوت: ئەوەیش کاک جێلالی مەلەکشایە بە تەنیایە، شاعیرەکی هەست ناسک خاوەن قەڵەمەکی ناوازە لەم غوربەتە بە تەنیە پەتان چەنە بانگەشتی لای خەمانی بکەین .
بە ڕاستی هەم دکتەر هەمیش ئەمە زەرمان پەخش بوو، کاک حەمە جاف چوو بە لای و لە گەڵ خەی و پەکەوە هاتن و لە گەڵ یەکدی ناسینی هەموو برادەران و گەیشتە ئاستی بەندە هەوەستەیکی کرد و.....
وتی : ئەوە سەردار جافی شاعیر و نوسەر ..
گوتم : ئەرە .
گوتی : خۆشحاەم پەشتر هەم نوسینتانم خوەندتەوە، هەمیش سووکە شەکەم لە سەر کردوون.
گوتم : زەر خۆشحاەم کەسکی وەک جەنابتان نوسینم بخوەننەوە جا چ جای بگاتە بەرگری کردن، بە ڕاستی قەرزار بارتان کردم ، دکرە بزانم بەرگری کردن و سووکە شەکە چەن بووە.

گوتی : ماوەیەک بەر لە ئێستا نوسینەکی جوانتان لە لاپەڕەی یەکەمی ئەدەب و هونەری بڕایەتی بەاوبەوە، ڕۆژە لای کاک حوسێینی یەزدان پەنا بووم، ئەو گوتی :{ تەماشا فەان کەس چی نوسیووە و بەاو کراوەتەوە}، منیش گوتم ئەو کەسەی باسی دەکەی هەرگیزاو هەرگیز ناتوانێت شتی وا بنوسێ، ئیدی لە من قسەیەک و لەو قسەیەک مشت و مڕکمان بە دروست بوو، بەو جۆرە بوو بەرگریم لە ڕاستی کرد نەک تۆ، جونکی نە ناسیوتم نە زانیوم کێی، ئێستا وا بە خزمەتتان دەگەم.

زۆر زۆر کەیف خۆش بووم کەسێکی وەک جەلالی مەلەکشا بەرگریم لە بکات، ڕەک هەستامە سەر پێ و سوپاسم کرد و دەستم بە سینگەوە بە گرت . ئەوە یەکەمین ناسین و دیداری من و ڕەوانشاد جولالی مەلەکشا بوو ، درووود و سڵاو لە ڕەهی پاک و پێپوولەیی ئەم شاعیرە قەدر گرانە ..... حەیف و جەغار زوو جێی هەشتین ..... لەم یادەدا ئەو دەقە شیعرە جارێکی دی پێشکێشی ڕەهی نەسیم ئاسای دەکەم .....

جەلالی مەلەکشا
لە بروسکەی هەورێکەوە،
چەخماخەی شین بارانت دە
دەنک دەنک وشەی شیعرت
هەناسەی پێ، ڕۆژانە ختوکە دەدا
لە پریاسکەی ئەندێشەوە
لە هەولێرە ئەوارانێک
بە دەم پێکی درەختەوە ،
گەاڵزانی پاییزی لە بەر دەکا
تە هەر نها لەو دیو باخچەکانی سینەوەی غوربەت
مژ لە جگەرەی خەم دەدەی
ئەمستاکە گولە بەرۆژەی بە دەم مانگشەوەوە
قەف قەف دووکەڵی نەرگەلەت
بە هەناسەی خەیاڵدانی خاوما دەدەی
بیرە هاروهاجەکانم
لە ڕەقتاڵەیی و قوڵایی دییەکانتا
چەپکە شەونم بە سەر سپەدەی پەڕە گوڵی شیعرتا
دەبارێنە
ئەمشەو بووی بە
خەونی خەشخەش، لە دەرگای پێکەنینمت دا
کەصی هەشتا هەرووک جاران
بە ئاسپایی دەنگت تێکەڵ هارمەنی لاساریم دەبوو
دیسان پێکەا ڕۆژی تاران، لەرە و تەواو سەنگەرکەت

ئیدی شۆم بۆ نامرۆنۆ
٩- ٥ – ٢٠١٧

ئۆمانیا
٠٩ _ ١٢_ ٢٠٢٠

ئازادی لە ژێر پێستاێی سەربازی و چاکسازیدا .. ئەحمەد رەجەب

ئازادی وشەیەکی جوانەو لەپێناو وەدەستهێنانی گەلان لە سەرانسەری دنیا هەوێ ئەدەن پێی بگەن و لە پێناویدا خێیان بەکوشت ئەدەن و هێزە چەپەکان و شیوعییەکان لە ریزی پێشەوەن و بەبێ وچان تیئەکۆشن بێ گەیشتن بە ئازادی و ئەو تێکۆشانە لە گەێ دادپەروەری و یەکسانی گرێ ئەدەن لە پێناو بەختەوەری مرۆڤ و ژیانێکی باشترو هەروا ئازادکردنی مرۆقایەتی لە ستەمی چینایەتی و کێت و بەندو نەریتە دوواکەوتوەکان.
ئازادی بیرورا مافێکی سرێشتی مرۆقە بەام زرجار لەلایەن دەسەاتدارانەوە ئەو مافە پێشێل ئەکرێت بێ نمونە حکومەتی کوردستان پرۆژەیەکی بەناو چاکسازی دا بە پەرلەمانی کوردستان و لە بەر ئەوەی زربەی خاەکانی لە گەێ بەرژەوەندی تایبەتی پەرلەمانتاران بوو هەر زوو پەسەند کرا ئەمە لەلایەك لە لایەکی ترەوەو لە ژێر سێبەری هەمان چاکسازیدا ئەوەی دەم بکاتەوەو داوای مافی رەوای خێی بکات دەمی دائەخەن و رەوانەی زیندان ئەکرێت و گرتن و زیندانیکردنی مامۆستاو فەرمانبەرو چالاکەوانانی مەدنی لە دهێك و هەولێرو سلێمانی نموونەی زەق و لە بەرچاون.
لە سیبەری ئازادی و چاکسازیدا پێستاێی پێشمەرکەو ئاسایش بەکارهێنرا بێ شەق لە ناوچاوانی خێپیشاندەران و کپکردنی دەنگیان و،باشترین نموونەش لێدانی پەرلەمانتاران و یەکێکیان (شیرین ئەمین) بوو، ئەو جارە رەفتارانەش کێپی رژمە خونرێژەکەی دیکتاتێر سەدام حوسەێن و حزبی بەعسی عەرەبییەو بێ تێقاندنی ئەوانەی داوای موچەو مافی رەوای خێیان ئەکەن.
ماوەی ساێك زیاترە لە بەغدای پایتەخت و سەرانسەری زوربەی

شارەکانی عێراق راپەرین دەستیپێکردووەو حکومەت و حزبە شیعەکانی تایفەگەری و پشکپشکێنەی دەسەڵات وحکومەتی عێراق سەریان لێشێواوەو لە گرتن و تێهەڵدان و کوشتن نەبڕت هیچیان پێناکرێت و ناتوانن لەو دێخە قوتاریان بێت.
ماوەیەکە خەڵکی کوردستان بەرامبەر بە رەفتارو شێوەی بەریوەچوونی کاروباری حکومەت رق و کینەیان پەنگ ئەخوانەوەو زۆر وەستان بێ دەزینەوەی چارەسەری گیروگرفت وکێشەکانیان بەڵام حکومەت هیچی پێنەکرا بۆیە خەڵك لە شارەکان دەستیانکردبە خۆپیشاندان و، هێزەکانی پۆلیس و ئاسایش دەستیان کرد بە لێدان و گرتن وتێهەڵدان ئەوەش ئەبڕتە هۆی بوێری و چاوقایمی و خۆراگری خۆپیشاندەران و لەمڕێ بە دوواوە قەت ناترسن و ناپرینگێنەوەو ئامادەن خوێنی خۆیان ببەخشن.
بە ناوی ئازادی و چاکسازی بەرپرسە باڵاکانی حکومەت ئارەزوومەندانە تومەت بڵاوئەکەنەوەو بە خۆپیشندەران ئەڵێن ئەو کەسانەی پلان و ئاژاوە بێ تێکدانی ئاسایش و ئارامی و سەقامگیری هەرێم دروسئەکەن و هەروا ئەڵێن یاسا سەروەرەو ڕێگە بە کەسیان نادات بەپێ فەرمانی دادگا ئەگیرێت و مامەڵەیان لە گەڵدا ئەکرێت و، قەوانەی یاسا سەروەرە تا ئێستا نەیتوانیوە بێ جارێکیش بەرپرسێکی باڵا لە دزو گەندلکاران سزا بدات.
کۆشتن و خوێنرشتن لە هەرێمی کوردستان درێژەی هەیەو بە پێی میدیاو و تەلەفزیۆن و سەتەلایەتەکانی خودی دەسەڵات ئاماژە بە گیراو و کۆژران ئەکرێت ودیارە حکومەت سورە لە سەر کوشتنی خۆپیشاندەران بە بیانووی هیچ و پوچ و بێ بنەماو بێ تێقاندنی خەڵکی ڕاپەریوی شارەکانی هەرێم لێژنەی باڵای ئەمنی هەرێمی کوردستان لە بەیاننامەیەکدا بە ڕاشکاوی ئەڵێت : هێزە ئەمنیەکان (دەستکراوە ئەبن کە ئەرکی خۆیان جێبەجێ بکەن) ، واتا بۆیان هەیە خەڵك بکوژن.
بەناوی ئازادی و چاکسازی حکومەت نانی خەڵکی بریوەو موچە نێیە، خزمەتگوزاری وژیانی شایستە نێیەو سەرکی هەرێمی کوردستان جەخت لە تێپەراندنی ئەو دێخە داراییە سەختە ئەکات بەڵام بەبێ ئەوەی ڕێگەچارەیەك بدۆزێتەوەو، بە بۆچوونی چاودێران حکومەتی هەرێم تا بینەقاقەی تێچەقیوەو ناتوانێت خۆ ڕزگار بکات و، حکومەت بە هۆی ڕێککەوتنی بەخشینی نەوتی کوردستان بێ ماوەی ـــ 50 ـــ بە تورکیا کەڵەو ئیفلیج بووەو ناتوانێت لە گەڵ حکومەتی ناوەند (فیدراڵ) هیچ بکات چونکە ناتوانێت ڕۆژانە ـ 250 ـ هەزار بەرمیل بدانە کۆمپانیای سۆمۆ.
بە پێی ئازادییەکەی هەرێمی کوردستان ئەوەی داوای موچەو مافی خۆی بکات بێ زیندان، چالاکەوانی مەدەنی و ڕۆژنامەوانانی داکۆکەر لەو

مافه رەوایانه بۆ زیندان و، هەر کەناڵ و تەلەفزیۆنێك باسی نان و قوتی خەڵك بکات دەنگی کپ بکەن و دەرگاکانی دابخەن و ، خۆپیشاندەران بچنەوە ماڵەکانیان و دابنیشن تا حکومەت بیریان لە ئەکاتەوەو، ئەوبیکردنەوەش لە بەر بۆ پارەی مەحاڵە.
عەنتریات و تۆندوتیژی و ئەقلییەتی تۆڵە سەندنەوە بۆسوودەو ئەنجامەکانی لە سەر کۆمەگاو هاوڵاتیان خراپ و نێگەتیڤ ئەبێت و بە پێچەوانەش ملکەچی بۆ داخوازییەکانی خۆپیشاندران کاردانەوەی پاش و پڕزەتیڤی ئەبێت و، لێردا پیویستە داوا بکەین بۆ بەربوون و ئازادکردنی دەستبەجێی هەموو گیراوەگان و بیرکردنەوە بۆ هەڵوەشاندنەوەی رژێکەوتنی پر لە شەرمەزاری نەوت لە گەڵ تورکیاداو دادگاییکردنی ئەو کەسانە بوونەتە باسی نانبرینی هاوڵاتیان. ئەگەر حکومەت گوێ لە خەڵك نەگرێت دڵخەکە دژوارو ئاڵۆزتر ئەبێت.

8/12/2020

با پسکیت بخۆن ! .. عەبدوڵا ساڵح

لەدوور وبڕی ساڵەکانی 1789 کاتێک بە (ماری ئانتوانێت) هاوسەری لویسی شانزە پاشای فەرەنسا دەڵێن خەڵک برسیە و نان نیە بیخۆا ، دڵی دەی با پسکیت بخۆن ! (Qu’ils mangent de la brioche) ئەم دەستەواژەیە تا ئەمڕۆش بەکار دەهێنرێ بۆ جۆرێک لە حوکمڕانی کە لە ئاقار بەدەرەتانی وهەژاری خەڵک دا شانخاڵی بکاتەوە و بەدەربەست بێ .
ئەم ووتەیەم کاتێک هاتەوە بیر، کە گوێم لە قسەکانی مەسرور بارزانی سەرۆکی حکومەتی کوردستان دەگەرت ئەمڕۆ چوارشەممە 2020-12-9 لە کۆنگرێیکی ڕۆژنامەوانیدا کاتێک دەیگوت : ((کێشەی ئێمە کێشەی خاکە !!))
فریودان وبەلادابردنیش ئەندازە و بواری خۆی هەیە، ئەم قسەیە ئاگەر لە ٢٠١٣ و ٢٠١٤ بگوترایە ڕەنگبا بچوبایە بگوێ بەشێک لە گوێگرانی ، بەڵام پاش نزیک بە ٣٠ ساڵ لە حوکمڕانی شکستخواردو ، پاش ٣٠ ساڵ لە تاڵان وبڕۆ، پاش ٣٠ ساڵ لە برسیکردنی زەرینەی

خەڵکی کوردستان و لەبەرامبەریشدا هەڵوێستی سەدان ملیاردەر وهەزاران ملیۆنەری شەریک لەگەڵ حزب وبنەماڵە، پاش دەمکوتکردنی بائاشکرای دەنگی ئازاد و ڕاپەڕکەدانی هەزاران ئازادیخواز بە زیندانێ ئاشکرا و نهێنیەکان ، بەجۆرێک کە تەنانەت عەلی تەتەری پارێزگاری دهۆک بەئاشکرا ولە سەر تەلەفزیۆنەکەی خۆیان (ڕووداو) لەم شێوانە بە ناچاری دانی نا بە گرتنی ٥٠ کەس لەخۆپیشاندەرانی چەند مانگ لەمەو پێشی شاری دهۆک، کە پێشتر بەسەر وشوێن کرابوون، بەتەمەتی داوای موچەکانیان .
ئێوە باسی خاکێک دەکەن کەدەستان پێی ڕانەگا، دەی فەرمون باسی ئەوخاکەمان بۆ بکەن کە لەژێردەستەندایە، ئەو خاکەی هەرچی لەسەریەتی و لەژێریەتی چی لێهاتوە ؟ ئاخۆ خەڵکی کوردستان چ خۆر وخۆشیەکیان لە خاکی ژێردەستەاتی ئەوە دیوە تا ڕوویان بکەنە ئەوەی لە ژێر دەستەاتتاندا نیە ؟! تازە دەتانەوێ یاری بە ئیحساساتی خەڵک بکەن بەوەی کەشتی | ئەمە| کەشتی خاکە!؟ مەبەستی ئەو جۆرە لە پەیام ئەوەیە: واز لە سکی برسی بهێنن جارێ خاکمان داگیر کراوە !! خاک بخۆن لەبری نان !!
ئەمجا نۆرەی باڵەڕەی | دەستی دڕەکی دێت | !! و دەڵێ: لەناو خۆپیشاندەراندا دەستی دڕەکی هەیە ومەبەستیەتی ئەم قەوارەیە تەکدا !! ئەم باڵەڕە سواوە هەموو دیکتاتۆرەکان پەنای بە دەبەن کاتێک شاڵاوی پڵامارێ خەڵک توشی دەڕاوکێ وەڕەنگ زەردیان دەکا، قەوانەکە هیچ گرامافۆنێک نایخوێنێتەوە .
ئەمجا هەموتان ، سەران وسەرکردەکانی دەسەڵات باسی تونددوو تیژی دەکەن ! سەیرە ، ئەوە کە تەنانەت نای ووشکی سەر سفرەی هەژارانیشتان بەڕوا نەبینی و ئەویشتان دزی! باسی تونددوو تیژی دەکەن ، تونددو تیژی تەنیا پڵامارێ مقەڵە حزبیەکان نیە کە بەرنامەی برسیکردنی خەڵکیان تەدا دادەژڕێ ، مەگەر سکەڵەگوشین لەسایەی دەسەڵاتەکەی ئەوەدا تونددوو تیژی نیە؟، مەگەر گیرفانی بەتاڵی سەدان هەزار گەنج و بێکار کردنیان و ناچارکردنیان بە گرتنەبەری ڕێگای مەرگ ونەمان توندو تیژی نیە ؟ مەگەر گیانسپاردن لە چاوەڕوانی چارەسەریدا لە نەخۆشخانەکان توندو تیژی نیە ؟ مەگەر دەستگرتن بەسەر موچەی شایستەی فەرمانبەرێکی خانەنشین کە هەموو تەمەنی خۆی لە خزمەتکردندا بەسەر بردوە وئێستا نان نیە بیخوا تونددوتیژی نیە ؟ ئەمە مشتێک بوو لە خەروارێک .
ئەم دەسەڵاتەی ئەوە دەمەکە سەلماندویەتی کە تەنانەت لەڕیزبەندی فاشیلترین دەسەڵاتەکانی دنیاش جێگەی نابێتەوە ، هەر بۆیە دەبە بەوا و خەڵکی کوردستان لەو ئەزمونە شکستخواردوەی ئەوە ئەوەندە دەرسیان وەرگرتوە کە بتوانن دەسەڵاتێکی شایستە بەخۆیان دامەزرێنن

کۆ ئازادی ویکسانی وژیانکی بەختەوەریان بۆ دەستەبەر بکا .

٩ – ١٢ – ٢٠٢٠